

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ÇOCUKLARIN SUÇA SÜRÜKLENMESİNE YOL AÇAN NEDENLERİN TÜM BOYUTLARIYLA İNCELENEREK
KORUYUCU VE ÖNLEYİCİ MEKANİZMALAR GELİŞTİRİLMESİ İLE ÇOCUKLARIN TOPLUMSAL YAŞAMA ETKİN
KATILIMLARININ SAĞLANMASI İÇİN YAPILMASI GEREKENLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10/1912, 3375, 3376, 3377, 3378, 3379)
TUTANAK DERGİSİ

18'inci Toplantı
25 Mart 2026 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ

1.- Komisyon Başkanı Müşerref Pervin Tuba Durgut'un, Komisyonun bugünkü gündemindeki konuya ve sunum yapacak Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Başkanı Fatma Şahin'e hoş geldiniz dediğine ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin'in, Gaziantep modeli, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi olarak çocukların suça sürüklenmesini önlemeye yönelik yaptıkları çalışmalar, bu alanda karşılaşılan sorunlar ile ihtiyaç duyulan yasal ve kurumsal düzenlemelere ilişkin öneriler hakkında sunumu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ÇOCUKLARIN SUÇA SÜRÜKLENMESİNE YOL AÇAN NEDENLERİN TÜM BOYUTLARIYLA İNCELENEREK KORUYUCU VE
ÖNLEYİCİ MEKANİZMALAR GELİŞTİRİLMESİ İLE ÇOCUKLARIN TOPLUMSAL YAŞAMA ETKİN KATILIMLARININ
SAĞLANMASI İÇİN YAPILMASI GEREKENLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10/1912, 3375, 3376, 3377, 3378, 3379)

-----0-----
18'nci Toplantı
25 Mart 2026 Çarşamba
-----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Çocukların Suça Sürüklenmesine Yol Açan Nedenlerin Tüm Boyutlarıyla İncelenerek Koruyucu ve Önleyici Mekanizmalar Geliştirilmesi ile Çocukların Toplumsal Yaşama Etkin Katılımlarının Sağlanması İçin Yapılması Gerekenlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 14.06'da açıldı.

Komisyon Başkanı Müşerref Pervin Tuba Durgut, Komisyonun bugünkü gündemindeki konuya ve sunum yapacak Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Başkanı Fatma Şahin'e hoş geldiniz dediğine ilişkin açıklama yaptı.

Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin tarafından, Gaziantep modeli, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi olarak çocukların suça sürüklenmesini önlemeye yönelik yaptıkları çalışmalar, bu alanda karşılaşılan sorunlar ile ihtiyaç duyulan yasal ve kurumsal düzenlemelere ilişkin öneriler hakkında sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 16.21'de toplantıya son verildi.

25 Mart 2026 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.06

BAŞKAN: Müşerref Pervin Tuba DURGUT (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa KÖSE (Antalya)

SÖZCÜ: Ümmügülşen ÖZTÜRK (İstanbul)

KÂTİP: Naci ŞANLITÜRK (Ordu)

----- 0 -----

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Bakanım, Değerli Komisyon üyelerimiz, kıymetli basın mensupları ve misafirlerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum, hoş geldiniz.

Toplantı yeter sayısı vardır, toplantımızı açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Müşerref Pervin Tuba Durgut'un, Komisyonun bugünkü gündemindeki konuya ve sunum yapacak Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Başkanı Fatma Şahin'e hoş geldiniz dediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çocukların Suça Sürüklenmesine Yol Açan Nedenlerin Tüm Boyutlarıyla İncelenerek Koruyucu ve Önleyici Mekanizmalar Geliştirilmesi ile Çocukların Toplumsal Yaşama Etkin Katılımlarının Sağlanması İçin Yapılması Gerekenlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun 18'inci Toplantısı için bir aradayız.

Bugünkü toplantımızda yerel yönetimlerin suça sürüklenen çocuklar konusundaki rolünü somut bir saha örneği üzerinden ele alma imkânı bulacağız. Bu çerçevede, Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Fatma Şahin'i Komisyonumuzda ağırlamaktan büyük memnuniyet duyuyoruz.

Tekrar hoş geldiniz Sayın Bakanım.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Hoş bulduk Sayın Başkanım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Komisyon çalışmalarımız boyunca çok net bir şekilde gördük ki çocukların suça sürüklenmesi meselesi sadece adli bir konu değildir. Bu mesele, eğitimden sosyal politikalara, şehir planlamasından aile yapısına kadar uzanan çok katmanlı ve çok aktörlü bir alandır. Bu nedenle çözümün de yalnızca merkezî idareyle değil, güçlü ve etkin yerel mekanizmalarla birlikte kurulması gerekmektedir. Gaziantep bu anlamda Türkiye'de dikkat çeken örneklerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Yüksek çocuk nüfusu, göç dinamikleri ve sosyal çeşitliliğine rağmen önleyici koordinasyona dayalı ve bütüncül bir yaklaşım olan "Gaziantep Modeli"nin geliştirilmiş olması son derece kıymetlidir. Özellikle kurumlar arası koordinasyonun sistematik bir yapıya kavuşturulması, saat temelli takip mekanizmalarının kurulması ve her çocuğa bir danışman yaklaşımı gibi uygulamalar bu alanda politika üretimi açısından önemli bir deneyim sunmaktadır.

Bunun yanında, risk odaklı hizmet modelleri, Gençlik ve Mesleki Eğitim Merkezleri (GASMEK) psikososyal destek yapıları ve rehabilitasyon merkezleriyle çocukların suça sürüklenmesini önlemeye yönelik çok boyutlu bir hizmet ağı oluşturmuş olması da dikkat çekicidir.

Yine, çevresel risklerin azaltılması, suçun mekânsal yoğunlaştığı alanlara yönelik kentsel dönüşüm ve sosyal alan üretimi gibi politikalar bize şunu göstermektedir: Suç sadece bireysel bir mesele değil, aynı zamanda mekânsal ve çevresel bir meseledir. Bu açıdan, bugün yapacağımız toplantı yalnızca bir belediye uygulamasını dinlemekten öte yerel yönetimlerin çocuk politikalarındaki rolünü yeniden düşünmek, iyi uygulama örneklerini analiz etmek ve bunların ülke genelinde nasıl yaygınlaştırılabileceğini tartışmak açısından son derece önemlidir.

Bildiğiniz gibi, bu sürecin sonunda bir rapor hazırlanmış olacak ve Komisyonumuzun hazırlamakta olduğu raporda da özellikle yerel yönetimlerin rolünün güçlendirilmesi, kurumlar arası veri paylaşımı ve koordinasyon mekanizmalarının geliştirilmesi, risk odaklı ve erken uyarı sistemlerinin kurulması ve mahalle ölçeğinde önleyici sosyal politikaların yaygınlaştırılması gibi başlıkların önemli bir yer tutacağını öngörüyoruz.

Bu bağlamda, Sayın Fatma Şahin Bakanımızın hem Gaziantep modelini hem de bu alanda ihtiyaç duyulan yasal ve kurumsal düzenlemelere ilişkin önerilerini dinlemek çalışmalarımıza çok değerli katkılar sunacaktır.

Katılımları için Sayın Fatma Şahin Bakanımıza bir kez daha teşekkür ediyoruz.

Şimdi sözü Sayın Bakanıma bırakmadan önce bugün size refakat eden ekip arkadaşlarınızı sunmak isterim: Bugün Sayın Bakanımıza Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı ve Özel Kalem Müdürü Mehmet Abdullah Aksoy, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Kadın Aile Eğitim ve Sosyal Hizmetleri Daire Başkanı Kübra Cinkılıç, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Bilgi İşlem Şube Müdürü Fetullah Özsan, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Sağlık Hizmetleri Şube Müdürü İsmail Özer, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Oya Bahadır Yüksel Madde Bağımlısı Sokak Çocukları Rehabilitasyon Merkez Psikiyatri Doktoru Alaaddin Bulut ve Yeşilay Gaziantep Şube Başkanı Haluk Şen eşlik etmektedir. Bu iş elbette ki bir ekip işi, başarının arkasında önemli bir ekip var.

Sayın Bakanım, lütfen buyurunuz, sizi dinliyoruz.

III.- SUNUMLAR

1.- Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin'in, Gaziantep modeli, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi olarak çocukların suça sürüklenmesini önlemeye yönelik yaptıkları çalışmalar, bu alanda karşılaşılan sorunlar ile ihtiyaç duyulan yasal ve kurumsal düzenlemelere ilişkin öneriler hakkında sunumu

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Sevgili Başkanım, ben önce sizi, şahsınızda bütün Komisyon üyelerimizi, kıymetli milletvekillerimi, değerli uzmanları ve kıymetli basın mensuplarımı şahsım, şehrim, ülkemin çocukları adına hürmetle ve saygıyla selamlıyorum.

Aslında, bu Komisyon beni 2004 yılına götürdü; kadına yönelik şiddetle ilgili araştırma komisyonu başkanlığı yapmayı Rabb'im bana nasip etmişti ve o süreçte ilk kez şiddetle mücadelede Başbakanlık genelgesi... Başbakanlık Müsteşarımız Ömer Dinçer Bakanımızın, devletin kadına yönelik şiddetle ilgili çok önemli bir Başbakanlık genelgesi 6284 no.lu Yasa'ya götürmek için bize çok büyük bir imkân ve fırsat verdi.

Ben, şahsınızda, bu yüce Meclis adı altında bu Komisyonu kurduğunuz için; her bir milletvekilimize, buna zaman ayırdığı için; herkes çok yoğun olmasına rağmen Gaziantep'e gelip tek tek yerinde incelediği için gerçekten çok teşekkür ediyorum.

Aslında "Gaziantep modeli" dediğimiz şeyde -Sayın Valimizin de size çok selamları var saygıdeğer Başkanım, Başsavcımızın da Emniyet Müdürümüzün de- biz genel olarak yaşanmakta olan sorunları kendi içimizde protokollerle çözüp bir yerel çözüm oluşturmayı sağlıyoruz ve bunun etki analizlerini takip ederek alınması gereken tedbirleri hızlı bir şekilde almaya çalışıyoruz. O yüzden, çocuk dediğimiz şey hayatın meyvesi, hepimiz için çok kıymetli, yarınımız bu ülke adına; gelecek adına yapmayı planladığımız bir şey varsa bugünkü çocuklarımızın durumunu çok iyi incelememiz ve yaşanan sorunları yerinde takip etmemiz gerekiyor.

Sahayı dinlediğimiz zaman sevgili Başkanım, hem sorunu sana söylüyor hem de sorunu nasıl çözeceğini söylüyor. O yüzden bir yerel yönetici olarak, Ankara'da 3 dönem Parlamentoda görev yapmış, kurucu Aile Bakanlığı yapmış bir kardeşiniz olarak bizi yeniden ekibimizle davet ettiğiniz için de çok teşekkür ediyorum.

Müsaadenizle, bir sunumumuz var; bize göre, yaşanan sorunun nedenleri nelerdir, alınması gereken tedbirler nelerdir... Çünkü biz bunu Valimizin Başkanlığında protokollerle çözüyoruz ama Türkiye Cumhuriyeti demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti, mevzuatlar ve hukuk devleti açısından çok ciddi yapılması gereken işlemler var sahada gördüğümüz, bunları da size ileterek sunumumuzu yapmak istiyoruz.

Birincisi, Sayın Başkanım, önce size Gaziantep'i kısa bir şekilde anlatmak istiyorum. Gaziantep'in 2 milyonluk nüfusu var sevgili Başkanım, 500 bin mülteciyle biz on üç yıl birlikte yaşadık, şu anda mevcutta 100 bin mülteci çocuğu okutuyoruz, 100 bin mülteci çocuk. Yani bizim göç yönetiminde yapmış olduğumuz, mesela İstanbul 15 milyon içerisinde 500 bin çocukla, aileyle yönetişimi farklı ama 2 milyonun içerisinde 500 bin kişiyle birlikte on üç yıl yaşayıp 100 bin çocuğu da kayıp nesil yapmadan sistemin içine alan bir şehirdir. Hakikaten burada tam bir kapsayıcılıkla çalıştık, kimseye geride bırakmadık. OECD Genel Sekreteri, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Gaziantep'e gelip göç yönetim modelimizi görüp bizi oraya, Danışma Kuruluna davet edip anlatmamızı istediler. Çünkü bu konuda riski en yüksek olan şehirlerden bir tanesiyiz. Buna rağmen bizim bunu nasıl yönettiğimizle alakalı kısımda öncelikle anlatmak istediğim şey; her çocuk masumdur, her çocuğu suç işlemesiyle ilgili ortamlardan uzaklaştırmamız gerekir ve bu erken uyarı sistemi, dünya buna "erken uyarı sistemi" diyor. Biz erken uyarı sistemimizde -Sosyal Politikalar Bakanlığı yapmış, sosyal hizmet alanında çalışmış bir kardeşiniz olarak, göçü yönetmiş bir kardeşiniz olarak- aslında duman tütüyor, buradan bir yangın çıkacağı belli, biz tam duman tüterken bu yangının çıkmasını önleyecek çok ciddi önleyici tedbirler alıyoruz ve şehrin planlamasını da mekânsal planlamasını da buna göre yapıyoruz. Şimdi, Kıymetli Başkanım -şehre bakarsanız- çocuk oranımız; Türkiye ortalaması yüzde 24, Gaziantep'te yüzde 34, örgün eğitim verilerine göre şu an 640 bin çocuğumuz okuyor, 103 bin Suriyeli öğrenci çocuğumuz okuyor; bu, birçok şehrin nüfusu kadar. Mesela, 100 bin nüfuslu şehir olarak baktığımız zaman, 100 bin çocuğu okutan bir sistemin altlığını hazırladık. O yüzden bunu planlarken nasıl planladığımızı dört ana başlıkla size anlatacağım Kıymetli Başkanım. Başlıklarımızdan bir tanesi mekânsal dönüşüm. Şehir sanayi şehri, sanayi şehrinin çok hızlı göç almış olmasının getirdiği sebeplerle üçte 1'i gecekondularla. 70'li yılların hızlı sanayileşmesiyle birlikte şehrin üçte 1'inin gecekondularla olduğu bir şehirde, 500 bin mültecinin geldiği noktada, gecekonduda kentsel dönüşümde de çok hızlı yol alamayınca önce bu kentsel dönüşüm planlamasında nasıl bir planlama yaptığımızı göstermek istiyorum. Şehre girerken, havalimanından Gaziantep'e girerken 3 ayrı şehirle giriyorsunuz sevgili Başkanım, önce kentsel planlama bölümlerini belirledik. Kentsel planlama bölümleri, mesela, şu Aydınlar Mahallesi Gaziantep'te havalimanından girdiğiniz zaman, şehre girmeden gördüğünüz kısım, Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla burayı tamamen kentsel dönüşüm olarak ilan ettik ve kentsel dönüşüm olarak temizledik. Niyeyiz? Çocuklarımızın eğer oynayacak bir parkı yoksa, bir sosyal donatı alanı yoksa, bir GASMEK'i yoksa, bir spor tesisi yoksa, enerjisini harcayacak bir nokta yoksa ve bu suçun oluşmasında kümeleşecek bir planlamaya neden oluyorsa biz buraların hepsini kentsel dönüşüm alanı ilan ettik Kıymetli Başkanım. Mesela, ilk yaptığımız işlerden bir tanesi Göllüce Mahallesi'ndeki sanayi alanındaki kısmı tamamen kaldırdık, Aydınlar Mahallesi'ndeki kısmı tamamen kentsel dönüşüm alanı ilan ettik. Kentsel dönüşüm alanlarındaki bu yaptığımız çalışma, aslında şehir planlamasında suça sürüklenen çocukların mekânsal planlamadaki önemini anlatmak açısından çok önemli. Şehri planlarken bir çocuğa ne lazım? Bir çocuğa park lazım, bir çocuğa sosyal donatı alanları lazım, spor yapacağı alanlar lazım; buna uygun olmayan yerlerin hepsinin kentsel dönüşümünü yaptık ve bu yaptığımız çalışmalarda Aydınlar Mahallesi alternatif ticaret konut alanlarını -özellikle Murat Bakanım burada çok teşekkür ediyorum- Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızla birlikte yaptık, çok hızlı yaptık. Bize ne lazım? Böyle yıktıktan sonra bir çocuğa ne lazım, bir aileye ne lazım, bir gence ne lazım? Bunların hepsinde mekânsal planlamalarını yaptık. Bu, bizim açımızdan en önleyici tedbir oldu çünkü çocuk bir alana sıkıştığında, suçu kümeleştirdiğinde, eğer yarın bir uyuşturucuyla tanıştığında, eğer hakikaten tıbbi tedaviyle birlikte sosyal rehabilitasyonu tamamlayamazsanız yeniden aynı mekâna dönüyor, yeniden o mekâna döndüğü zaman, yeniden aynı o mekâna döndüğünde yaptığınız bütün tedavilerin hiçbir işe yaramadığını gördük çünkü Oya Bahadırda biz 18 yaş altı çalışıyoruz. Gülşen Vekilim bunu en iyi bilenlerden birisi, Yeşilay Genel Başkanırken eşi, beraber intiharları çalışmıştık. Şu an Sağlık Bilimleri Dekanımız aynı zamanda Yeşilay Şube Müdürümüz. Dolayısıyla biz şehre bu

gözle bakıyoruz, şehrin yaşam kalitesini, çocuk dostu bir şehir nasıl yapacağız, çocuğu suça iten nedenlerde kentsel planlamayı nasıl planlayacağız? Bu yaptığımız, kentsel dönüşüm alanlarımıza baktığınızda en önemli çalışmalarımızdan bir tanesi oldu.

Eğer iş çok büyükse sevgili Başkanım, kentsel dönüşüm çok büyük maliyet isteyen bir iş, o zaman dedik ki madem hepsini yapamıyoruz, Hayat Projesi yapalım. Nedir bu Hayat Projesi? Yaklaşık 40 dönümlük alanı kamulaştırıyoruz. O mahalleye ne lazım? O mahalleye sosyal donatı alanı lazım, o mahalleye spor alanı lazım, o alana GASMEK lazım. Bakın, burada, Hayat Projesi dediğimiz -bunu biz İstanbul Valimiz Davut Vali zamanımızda başladık- aslında oraya gerçekten bir hayat getiriyor ve bu başladığımız planlamayı genişleterek de kentsel dönüşümün tamamını sağlayacak altyapıyı oluşturuyor ama şu gördüğünüz Hayat Projesi bile birçok çocuğun suç işleme eğilimini azaltıyor; enerjisini spora, GASMEK'e, musikiye, resme, kendine dair ne tür yeteneği varsa onun vereceği mekânsal planlamanın altyapısını hazırlıyor. Bakın, burada, şu anda gördüğünüz yerde, şehirde 10 ayrı birimde Hayat Projesi'ni mahallelerde belirledik, oluşturduk, yeşil alanlarını getirdik. Bakın, Sayın Başkanım, görüyor musunuz... Normalde büyük baktığınız zaman, büyük, makro baktığınız zaman adamı çok korkutuyor ama küçük bakıp, mikro bakıp "Bu çocuğa ne lazım?" diye koyduğunuzda -spor alanı, çocuğun oyun oynayacağı gruplar- "Çocuğa ne lazım?" burada planladığınızda önleyici tedbirin çok işe yaradığını ve çocukların bu alanda suça sürüklenme oranının ne kadar düştüğünü de görme fırsatımız oldu. O yüzden, bir belediye başkanı olarak çocuklarımızı suçlamaktan daha çok çocuklarımızın erken uyarı sistemine göre suç işleme risklerini azaltacak tedbirleri mekânsal planlamayla önce çözmeye çalıştık ve şehri genişlettik Kıymetli Başkanım. Yeni uydu şehirler oluşturduk çünkü şehir 500 bin mülteci alınca iki yıl içerisinde- organize- orada 5,5 milyon metrekareye yeni uydu şehirleri -Kuzeyşehir'i ve Güneyşehir'i- yaptık. Yaparken de "Bir çocuğa ne lazım?" bunun hepsinin altyapısını hazırladık. "Bir çocuğa ne lazım?"da en önemli şey, yeşil alan çok mühim, park çok önemli, spor tesisleri çok önemli, GASMEK'ler çok önemli. Biz GASMEK'lerin içerisinde kreşinden tutun kütüphanesine, resimden tutun musiki alanına kadar bir çocuğun ne yapmak istiyorsa onu yapacağı planlamayı yaptık yeni uydu şehirlerimizde de. Bu da gördüğünüz şehir planlamalarımızdan bir tanesi.

Şimdi, biz tek başına, Murat Bakandan, TOKİ'den beklemeden kendi şirketimizi kurduk sevgili Başkanım. Bu kurduğumuz şirketle de -Gazi Konutla- arz ve talebi karşılayacak şekilde konutu yaparken içerisindeki sosyal donatı alanını, kreşi emsal dışı bırakacak şekilde çalıştık çünkü özellikle, biraz sonra anlatacağım "Anaokulum Bahçemde" de... Sitenin içerisine girdiğinizde çok ölü alan var fakat müteahhit bunu emsalden kabul ettiği için emsal içerisine koyuyor. Biz kreş türü sosyal donatı alanlarını emsal dışına çıkaracak -Murat Bakanım ile konuştuk- yönetmeliği değiştirdik. O zaman müteahhitler için bunu yaparken büyük bir fırsat oldu. Bu Gazi Konut ve TOKİ başta olmak üzere yeni planlamada sitenin içerisinde "Anaokulum Bahçemde" gibi bir kreşi başlattığımızda bunun ne faydası oldu? Bir kere aile servis parasından kurtuldu, ulaşım ile ilgili mali olarak yükü azaldı. 20 çocuk varsa sitenin içerisinde hemen hızlı bir şekilde oraya kreşimizi kurduk. İstanbul Büyükşehir ile Gaziantep Büyükşehir kreşi arasındaki farkı özellikle belirtmek istiyorum: Biz bunu tamamen Millî Eğitim yapıyoruz. Gelen öğretmen Millî Eğitimin öğretmeni, biz tefrisatı yapıyoruz. Denetim de bir şube müdürlüğüne bağlı ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından denetleniyor. Yani, dolayısıyla "Gaziantep Büyükşehir de kreş açıyor, İstanbul Büyükşehir de kreş açıyor; neden Gaziantep'e itiraz etmiyorsunuz da İstanbul'a itiraz ediyorsunuz?" dediğinizin nedeninin arkasında modellememiz farklı. Açık sistem, Millî Eğitim Bakanlığının öğretmenleri var, müfredatları var. Biz burada tamamen lojistik destek veriyoruz ve bu şekilde özellikle hem kariyer hem çocuk yapılması konusu ve kreşlerin pahalı olması nedeniyle Gaziantep Büyükşehir olarak bu çalışmalara güçlü bir şekilde devam ediyoruz.

Mesela, organize ben Bakanken başlamıştım sevgili Başkanım, mavi yakalıların kreş sorunu... Hiç unutmuyorum, Asım Bey -rahmetli oldu- dedi ki: "Bakanım, bize organize kreş lazım. Bir kariyer, bir çocuk yapmasını istiyorsanız önce orada bunların uygun şartlarda çocuklarına sağlıklı bir şekilde kreş desteğinin verilmesi lazım." Biz daha o zamanda organize içerisine kreşimizi koyduk, ben belediye başkanı olduktan sonra da sayısını artırdık. Bunlar normal piyasa fiyatının üçte 1'i fiyatına, hem 0-3 yaş var, hem 0-6 yaş var, okul öncesi var. Bunlar bizim daha en baştan annelerimizin, babalarımızın daha rahat bir şekilde çocuklarını koyacağı önleyici tedbir oluyor. Bu aslında erken uyarı sistemi ve riskleri azaltma yöntemi, en baştan bu anlamda doğumdan ölüme Türkiye Yüzyılı belediyeceğini sahiplenme çünkü "Biri Tarım Bakanlığının, öbürü Millî Eğitim Bakanlığının, bu da Sağlık Bakanlığının sorunu, onlar çözsün." deyince bu sorunlar verimlilikle koordinasyon istiyor, hele bu tür meseleler yatay çalışmayı gerektiriyor; verimlilik ve koordinasyon, yatay çalışma verileri konuşurmayı gerektiriyor. Maalesef verilerimiz, bizim bu "Big Data" dediğimiz büyük veriler birbiriyle konuşmadığı için ölçümler de anlaşılıyor. Sayıları bilmeyince çözümde de istediğimiz hıza ulaşamıyoruz. O yüzden biz burada güvenli parklarla başladık sevgili Başkanım, yapay zekâ tamamen bir parka geldiği zaman, eğer bir çocuk düşüyse veya birisi çocuğu alıp götürcekse veya orada istenmedik bir durum varsa gördüğünüz bütün kameralarla bu parkları izliyoruz, başında bir arkadaşımız var, istenmeyen bir duruma karşı da çok hızlı tedbir alıyoruz. Mesela, bu güvenli parklar bizim yapay zekâ ve kameralarla, 6 bin kamerayla çalıştığımız bir sistem, ilk başlattığımız bir sistem çünkü her insanın başına bir polis koyamayız. Akıllı şehir olacaksak eğer, insanı ilgilendiren, çocuğu koruyan parklardan başlayarak bu sistemi hayata geçirdik. Mesela, şu anda, bütün millet bahçemizde, Hasan Celal Güzel gibi, adını verdiğimiz bütün millet bahçelerimizi biz güvenli parkı hâline dönüştürdük. Bunun psikolojik yönü var; izlendiğini görüyor, izlendiğini görünce daha çok risk alanından uzak duruyor. Aile kendini güvende hissediyor ve güvenli park sayımızı hızlı bir şekilde çoğaltıyoruz.

Yeşil alanlar çok önemli. Geldiğimiz anda metrekareye düşen yeşil alan sayımızı 8 metrekareydi Kıymetli Başkanım, bunu 12 metrekareye çevirdik. Gördüğünüz gibi, şehirde çok ciddi bir yeşil alan aksını artırdık ve bunu bir de güvenli park hâline dönüştürdüğünüz zaman çocuğu suçtan uzaklaştıracak risk alanlarının önleyici tedbirlerini alıyoruz mekânsal planlamada. Bakın, bu gördüğünüz uluslararası Yeşil Bayrak ödülüne layık görülen bir parkımız; 270 bin metrekare, tamamen kamera sistemiyle izleniyor, içinde Osmanlı bahçesi de var, Japon bahçesi de var, Çin bahçesi de var, Hollanda bahçesi de var, ailece gelip her türlü aktiviteyi yapacağı macera parkı da var. Bir gencin macera parkında heyecanını atacağı bir spor alanının hazırlandığı bir çalışma sistemimiz var. Mesela, bunun yanında şu anda Gastro Botanik yapıyoruz, 300 bin metrekare alan, şehrin en değerli yerini, 600 bin metrekare yeşil alanla aile dostu, çocuk dostu, kadın dostu bir şehir hâlinde planlıyoruz; bunlar da örnekler Kıymetli Başkanım.

O yüzden biz AK PARTİ'nin, EBRD'nin tek yeşil şehri olduk. Yeşil alanları çoğaltmayla birlikte iklim master planı yapıp toprağı, suyu, havayı korumayla ilgili yaptığımız bu çalışma EBRD'den çok önemli bir destek aldı ve bizim kendi öz tüketimimiz olan

27 megavat güneş enerjisinin yarısını bize hibe olarak verdiler. Ben hibeyi anlatırken diyorum ki baba oğluna vermez. Ne devleti borçlandırıyor sunuz ne belediyeyi ama bunun için proje ekibiniz lazım. Elimizde bizim her sabah bismillah deyip güçlü bir proje oluşturan proje ekibimiz var. Hangi kaynak nereden geliyor ve bu kaynağı ben nasıl kullanacağım? Dolayısıyla şehir planlamasıyla işe başlamak gerekiyor ve bu şehir planlamasında risk alanlarını azaltacak bakış açısıyla şehre bakmak gerekiyor.

Koruyucu ve önleyici sosyal hizmetlere baktığımızda özellikle sosyal tesislerimize bakın, Kıymetli Başkanım, yüzme havuzlarından gündüz bakımevine, mahalle kreşlerine, Anaokulum Bahçemde'ye, bilim merkezinde aktif yaşam, eğitim merkezleri, moralevleri, yaşayarak öğrenme merkezi ve kamp alanları; bunların hepsini de... Bilişim AŞ'yi kurduk çünkü belediyede zaman zaman çok hantal ve ağır kalıyor, şirketleşmemiz gerekiyor. Önce kendi belediye bünyemizde kendi verilerimizi okuttuk. 21'inci yüzyıl veri yüzyılı, o "big data"yı oluşturamazsak rekabet etme gücümüzü kazanamıyoruz. Artık, şehirler yarışıyor, veri yüzyılı ve tasarım yüzyılı. Biz Bilişim AŞ'yle bunu kendi yazılımcılarımızla yapıyoruz. Şehrin planlamasını elimize alıyoruz: Bu şehirde o mekânda kaç kişi yaşıyor? Kaç çocuk var, bu çocuğa ne lazım? Bu gördüğünüz sosyal tesislerimiz şehir planlaması açısından çok önemli. Mesela, sevgili Başkanım, Türkiye'nin ilk bebek kütüphanesini açtık, yarım saatte doluyor. 0-3 yaş -size gösterme imkânımız oldu mu onu, bilmiyorum- çocuk kütüphanelerimiz, GASMEK'lerimiz, bunlarla doğumdan ölüme, yaşama dokunarak çocuğun suç işleme risk alanlarını azaltacak çalışmalar yapıyoruz.

Okul öncesi eğitim, Gaziantep Büyükşehir'in en önemli başlığı çünkü 7 çok geç, 6 altın çağı. 7 çok geç dedikimiz... Biz okul öncesini ıskalıyoruz. Aslında bir atasözümüz var: "Yedisinde neyse yetmişinde de odur." diyor. Biz okul öncesine çok ciddi destek veriyoruz ve buna Büyükşehir Belediyesi olarak bütçemizin yüzde 10'unu ayırıyoruz. Çocuk okula başlarken kreşten çocuk kütüphanesine, bebek kütüphanesine alması gereken bütün o eğitimleri alarak okula başlıyor ve şimdi yeni başlattığımız çalışmada da 55 bin anaokulu öğrencisi var, bilimsel olarak bu çocukları tarıyoruz. Bu çocukları yetenek taramasına göre 28 dalda tarıyoruz sevgili Başkanım. İlk 5 dalda mesela çocuk yüzmede çok iyi, tekvandoda çok iyi, baskette çok iyi ama bilimsel tarıyoruz, aileyle konuşuyoruz ve bu çocukları kulüpleştiriyoruz -yüzme kulübü, basketbol kulübü- bunların bütün malzemelerini de biz veriyoruz. Neden şimdi yapabildik? Çünkü ilk geldiğimde bu kadar tesisim yoktu, şu anda mesela benim 14 yüzme havuzum var, denizi olmayan şehirde Avrupa şampiyonu çıkarıyoruz. Bizim çocuklarımıza fırsat verirseniz muhteşem sonuç alıyoruz ve su, çocuğu rahatlatıyor, suyun rahatlatma gücü çok kuvvetli. Bunların hepsini Büyükşehir Belediyesi olarak da biz fonluyoruz. Bunlar mesela OSB'deki bakımevi ve anaokullarımız; görüyorsunuz. Anaokulum Bahçemde Projemiz, her sitenin içerisinde bunu yapıyoruz, şu ana kadar 11 farklı sitede bunu yaptık sevgili Başkanım. Gece kreşleri açtık. Ben de çalıştığım için özellikle anne baba çalıştığında gece acil bir şekilde çocuğunu bırakacak bir yere ihtiyacı varsa gece kreşi açıyoruz, yirmi dört saat açık. Orada, GASMEK'lerimizin bünyesinde gelip çocuğunu rahat bir şekilde bırakıp bir kültür ve sanat çalışmasına da gidebilir, konsere de ama acil bir durum varsa getirip çocuğunu kreşe de koyabilir, gece kardeşlerini de burada yapıyoruz. Biraz az önce anlattığım bebek kütüphanesi... Anne gelip yanında dersini çalışırken bebeğini de kütüphaneye koyup orada yabancı dil eğitiminden tutun, 0-3 yaşta bu çocuğa ne lazım, bunların bütün akademik desteğini, 4 üniversitenin bilimsel çalışmasının, teori ile pratiğini de birleştirdiği bir altyapıyı hazırladık. Çok yüksek bir memnuniyet var, bunun sayısını da hızlı bir şekilde artırıyoruz. Aynı şekilde çocuk kütüphanelerimiz, okul öncesi atölyeler var, dramalar var, resim, robotik kodlama; bu çocuğa ne lazımsa yetenek taramasıyla bu çocuğu oraya yönlendiriyoruz ve bunlar bizim risk alanlarımızı azaltıyor. Özellikle suça sürüklenen çocuklarla ilgili kısımda enerjisini bir şekilde atması lazım. Spor çok mühim, sporda ulaşılabilirliği sağladık, her mahalleye açık ve kapalı spor alanları yaptık Kıymetli Başkanım. Bu spor ve aktif yaşam merkezlerine gördüğünüz gibi açık alanlar, kapalı alanlar, jimnastik salonundan tutun, yapmak istediği her spora kulüpleştirilerek, malzeme desteği vererek -antrenörleri- Gençlik ve Spor Bakanlığıyla da koordinasyonu sağlayarak yapıyoruz. Yine, bütçemizin yüzde 10'unu bu işe harcadık. Eğitim şehri, bilim şehri, spor şehri, kültür ve sanat şehri; bu bizim açımızdan çok önemliydi. Mesela, bizim EBRD'den yeşil şehir olmamızın en büyük nedenlerinden bir tanesi 100 kilometre bisiklet yolu yaptık, 120 bin bisiklet dağıttık. Şehirdeki her öğretmene bisiklet dağıttık, her polise bisiklet dağıttık, şehirdeki başarılı öğrencilerin her birine bisiklet dağıttık, bisikleti bir ulaşım aracı olarak kullanarak toprağı, suyu, havayı koruyarak... Ulaşımında çünkü karbonmonoksit salımını azaltmam gerekiyor, aynı zamanda gastronomi şehri olunca da bisikletin tansiyonu azaltma, obeziteyi azaltma gibi de yan etkileri var, onları da önlemiş oluyoruz. Bunlar yüzme havuzlarımız Değerli Başkanım.

GASMEK'lerimiz... Bir GASMEK'imizi gördünüz, bu GASMEK'lerde şu anda YKS'ye çocukları, hem liseye hazırlıyoruz hem üniversite sınavına hazırlıyoruz, 6 tane bütün Gaziantep'te sınav yapıyoruz. Çocuklarımızı ölçümlendiğimizde hangi noktada zayıfsa GASMEK'teki hocalarımız o noktada onlara tamamen ücretsiz ders veriyor. Geçen yıl, Türkiye 1'incisi Gaziantep'ten çıktı, ortaokuldan liseye geçişte 23 de Türkiye 1'incisi çıktı. Tamamen insanı merkeze alan bir yapı var. Turgut Cansever'in çok güzel bir sözü var Kıymetli Başkanım, diyor ki: "Şehri imar ederken insanı ihmal etmeyeceksin. İhmal ettiğin insan, imar ettiğin şehri yok eder." Hele bir de çocuksa, bu çocuk çok kıymetli; çocuk dostu bir şehir anlayışıyla çalışmalarımızı çoğaltıyoruz. Bakın, gecekondunun içinde bir GASMEK var, arkada gecekondun Kıymetli Başkanım, ama bir GASMEK var, kütüphane var. Mesela, Alev Alatlı'nın adına kütüphane ve GASMEK açtık, bunun gibi Aziz Sancar adına, Salâhaddin Eyyubî adına o bölgenin demografisine göre çünkü göç alan bölge, Güneydoğu'dan göç aldıysa isimlendirmeyi de buna göre yaparak bunu yaptık ve bu bizim başarı tablomuz. Görüyorsunuz, ilk 500'te kaç kişi var, ilk binde kaç kişi var; bunlara çok ciddi bütçe ayırıyoruz. Bir kere, yerel yönetimler bir şeye kıymet veriyorsa önce kurumsal kapasitesini o hâle dönüştürmeli, önce birinci işi yapmalı, ikinci de buna bütçe ayrılmalı. Mesela, Kübra kardeşim klinik psikolog, bizim Aile Akademimizin de başında, biz bu işi iş ehline veriyoruz ve çok ciddi bütçe ayırıyoruz.

GASMEK'lerdeki uygulamalarımızdaki en temel şey Sayın Başkanım, veri. Şehrin verileri birbiriyle konuşmuyor, ülkenin verileri de birbiriyle konuşmuyor, büyük bir kurumsal taassup var, herkes kendi verisini saklıyor. Bu veriler saklandığı sürece benim sorun çözme kapasitemi de yavaşlatıyor. Biz önce, Gaziantep Büyükşehir olarak Bilişim AŞ'yi kurduk, kendi belediye bünyemizdeki verileri konuşturduk. Güney Kore'yle çalıştık, Güney Kore'deki mühendislerle bir yıl çalıştık, onlarla açık veriye nasıl geçeceğimizi çalıştık, bizim kendi mühendislerimizi birlikte çalıştırdık ve bir senenin sonunda ben onlara "Bu çalışmayı nasıl buldunuz?" dediğim zaman ben de bir mühendis olduğum için dediler ki: "Başkanım, Türk mühendisleri çok pratik, çok hızlı, çok çözümcü." Bizim mühendisler de Güney Kore'deki mühendisler için "Çok sistemli ve çok planlı." dediler. Aslında, ikisini birleştirebilirsek sistematik ve

planlı çalışmayı yapıp hızlı ve veri bazlı çalışabilmeyi başarsak bugün yaşadığımız bütün sorunlar bir sonuç, şiddet de sonuç, göç de sonuç, hastalık da sonuç; önleyici tedbir elimdeki verileri almam, bütün verileri görmem, bu veriler üzerinden çekmem, önleyici tedbiri almam ve bunu yönetmem gerekiyor. Ben bunu nasıl yapıyorum? Protokolle yapıyorum, bu protokolle geçici çözüm oluyor. Biz, bugün, bu Komisyondan çıktı olarak eksik olan, sonunda söyleyeceğim mevzuatlardaki hukuki düzenlemelerin çok acil yapılmasının çok önemli olduğunu görüyoruz çünkü gerçekten mevzuatta ve hukuki düzenlemelerde çok ciddi eksiklikler var ve bunun hızlı bir şekilde tamamlanması gerekiyor.

Kurumlarla birlikte çalışma... Sevgili Başkanım, bizim çalışma sistemimiz Ankara'nın çalışma sistemi şu: Dikey çalışıyor, emir komutayla çalışıyor. Siz, hiçbir sosyal sorunu, bugünkü konuştuğunuz sorunu da dikey çalışmayla çözemeyiz. Yatay çalışmada mesela biz Belçika'da kadına yönelik şiddetle ilgili kısmı incelemiştik, 36 birimi birbirine bağlamışlardı Sevgili Başkanım, herkes birbirinin ne yaptığını anında görüyordu, zayıf tarafı da görüyordu SWOT analiziyle güçlü tarafı da görüyordu, kimin nerede zayıf kaldığını da görüyordu, anında ona tedbir alıyordu. Bizim yatay çalışma metodolojimizi Ankara'nın çalışma sistematiğine getirmesek bugün bu yapılan çalışmaların hepsi dilek ve temenni olarak kalacak. O yüzden, Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemi aslında bunun için çok büyük bir fırsat ama biz bunu kullanamıyoruz, bizim zihnimiz dikey çalışıyor. Ben bu işin Bakanlığını da yaptığım için bir üstten talimat almadan asla sistemi çözmeye adına bir şey yapılmıyor ve dolayısıyla sosyal alan dediğimiz alanlar bizim gündemimizde sorun olmaya devam ediyor. Bizim bu metodolojiyi bürokratik bir anlayışa dönüştürmemiz ve yaşamsal olarak bunu, yönetim modelini değiştirmemiz gerekiyor. Eğer biz bunu değiştiremezsek dünyanın en iyi yasasını da çıkaralım, dilek ve temenni olarak kalacak çünkü ben yerelde görüyorum, yerelde biz bunu görüyoruz. Mesela, Ankara'ya giden, bekleyen yazıyı göremiyorum sevgili Başkanım; o yüzden Vali Beye dedim ki: Sayın Valim, bir yazılım yapalım, hangi bakanlıkta, hangi yazım bekliyor, ben bunu bir göreyim, "Niye bekliyor?"un cevabını göreyim, hızlı müdahale edeyim. Zaman hız zamanı, artık büyük balık küçük balığı yutmuyor, artık hızlı balık hepsini yutuyor. En zayıf halka bebeklerimiz, yavrularımız, bu sefer "Onlar niye suça sürüklendi?" deyip bunun üzerine çalışma yapmak durumunda kalıyoruz. En önemli şeyimiz verilerimiz ve verilerimizin bütünleşik yapıyla çalışması.

Şimdi, hangi çocuk risk altında? Bir kere, terzi usulü çalışmak gerekiyor, ASDEP'i çalıştırmak gerekiyor. ASDEP'i bizim Bakanlığımız zamanında başlatmıştık, buradaki milletvekillerim çok iyi biliyor; her aileye bir danışmanlık sistemi. "Ailenin içerisinde ne var? Bu ailede şiddet mi var? Bu ailede önleyici tedbir ne?" Bu aileye yaşamsal alanda kimin, ne tür desteği gerektiğini ASDEP çalışmasıyla oluşturuyoruz.

Biz kendimiz, mesela, Yetim Koordinasyon Merkezi açarak annesi ve babası olmayan çocuklar için bunu başlattığımızda faydasını görünce cezaevinde annesi ve babası olanlara da başlattık sevgili Başkanım. Bu benim açımdan çok önemli çünkü onun sorunu annesi babası olmayandan daha da zor. Cezaevinde annesi babası varsa etiketleniyor, suça sürüklenme oranı yükseliyor. Biz orayı bir ASDEP danışmanı ile aileyi tamamen takip edecek bir sisteme dönüştürüyoruz. Bu çocuğa ne lazım? En önemlisi öz güven lazım. O çocuğun değerli olduğunu ona hissettirmemiz lazım, o çocuğun kıymetli olduğunu ve onda, onun bizden ne istiyorsa... Ben Okuyorum, Gaziantep Okuyor; okumak istiyor, ne okumak istiyorsa ona vereceğim, kitapları ona verecek takip sistemini hayata geçirmem gerekiyor. Dolayısıyla risk altındaki çocukların bu aile bazlı bir takip sistemi bizim önleyici tedbir olarak en önemli çalışma alanımız oldu ve biz buna Toplumsal Uyum ve Destek Programı "TUDEP" adı altında bir program yaptık, yazılımımızı Bilişim AŞ tarafından yaptık. Şehrin zaten yarısı Şahinbey, yarısı Şehitkâmil -1 milyon, 1 milyon arası- zaten taşralardaki nüfus sayımız yüzde 15 Kıymetli Başkanım.

Bakın, görüyorsunuz, her bir mahallenin de ilçe haritasını çıkardık, suç haritasını çıkardık. Bu suç haritasında hangi çocuğun, hangi suça meyledebileceğini burada görüyoruz Kıymetli Başkanım. Ama biz bunu protokolle görüyoruz Valimizle birlikte yaptığımız. Dolayısıyla sizin buradan çıkan çıktıyla bunun hukuki düzenlemelerini, açık veriye geçen bir yönetim anlayışını, sorunları çözerken bu açık veriyi kümeleştirip bundan hangi ailede önleyici tedbir alınacağını sisteme geçmek gerekiyor. Biz Gaziantep modelinde bunu uyguladık bakın, size çok rahat bunun hem aile bazlısını gösterebilirim hem şehir haritasını.

Mesela, Mesleki Yönelim Test Bataryası dediğimiz bir sistem var; aileye gidiyoruz, "Bu aileye ne lazım?"ı terzi usulü çalışıyoruz; "Ekonomik destek gerekiyorsa, eğitim desteği gerekiyorsa, engelli bir çocuğu varsa ne lazım?"ı dinleyip önleyici tedbir alıyoruz. Bu önleyici tedbir bizim -o sonuca- risk grubu dediğimiz çocuklarımızın çeteleşmesini de önüyor, anında yaptığımız çalışma aileyi de rahatlatıyor.

Şimdi, mesela, Toplumsal Uyum ve Destek Programı'na baktığınız zaman mahalle bazlı çalışıyoruz sevgili Başkanım. O mahallede hane bazlı çalışıyoruz, "O haneye ne lazım?"ı da buradan görebiliyoruz. Toplam çocuk sayısı ne kadar, toplam suç ne kadar işlenmiş? Bununla ilgili hangi kurumun ne yapması lazım? Bunun içinde Aile Bakanlığı da var, Gençlik ve Spor Bakanlığı var, bunun içinde 4 üniversite var, bunun içinde Yeşilay var. Mesela, şu an Yeşilay Şube Başkanımız Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dekanı. Teori ile pratiği de birleştiriyoruz, bilimsel destek alıyoruz ve bütün koordinasyonu buna göre oluşturuyoruz. Bu açık veri yönetimi bize verilerin doğru bir şekilde kullanılmasını, 16 kategoride 20 organizasyonda 250 veri setiyle bu platformda kimin ne tür görevi olduğunu çalıştırıyoruz. Biz de üst kurul olarak bir izleme ve değerlendirme sistemi koyuyoruz; çalışıyor da nasıl çalışıyor, izlemek ve değerlendirmek gerekiyor, bir zayıf taraf varsa onu da hemen güçlendirmek gerekiyor.

Coğrafi bilgi sistemimize, yoğunluk haritamıza, Sayın Başkanım bakarsanız, hangi mahallede ne tür suçlar işleniyor ve biz burada hangi metodolojiyle hangi yöntemi kullanmamız gerektiğini coğrafi bilgi sisteminde görüyoruz. Bu da bizim Gaziantep Büyükşehir olarak Bilişim AŞ'nin yapmış olduğu yazılımla ortaya çıkıyor. Dolayısıyla, her şehrin coğrafi bilgi sistemine ve kent bilgi sistemine geçmesi gerekiyor, açık veriye geçmesi gerekiyor; önleyici tedbir alacak ASDEP modelini hızlı bir şekilde hayata geçirmesi gerekiyor. Günün sonunda -isteyelim ya da istemeyelim- elimizde suça sürüklenen çocuk grubu var. Biz ne yapıyoruz? Hemen hızlı bir şekilde Oya Bahadır Yükselde 18 yaş altı uyuşturucuya bulaşmış olan çocuklarımızın rehabilitasyonunu sağlıyoruz.

Sevgili Başkanım, çalışmayan bir şey var; tıbbi tedaviden sonra sosyal rehabilitasyon gerekiyor. Tıbbi tedavi ve sosyal rehabilitasyon bütünleşik çalışmazsa bu çocuk yeniden aynı mahalleye döndüğü zaman bütün emeklerimiz boşa gidiyor. Bizim burada Oya Bahadır Yükselde Yale Modeli dediğimiz modeli bir hocamızla çalıştık, bunu aldık, yerelleştirdik. Bu çalışma sistemimizde çocuk tıbbi olarak arındırıldıktan sonra okulu yarım kaldıysa bu çocuğun okulunu tamamlatıyoruz, mesleki eğitime

ihtiyacı varsa MESEM'e gönderiyoruz, bu çocuğu Yarı Yol Evine alıyoruz, izleme ve takip sistemi koyuyoruz; günün sonunda çocuk şunu diyor: "Ben mesleğimi edindim, okulumu tamamladım, yeniden o mahalleye dönmek zorunda değilim ve ben kendi kendime yetebiliyorum." Bakın, Oya Bahadırdaki çalışma metodolojisi bu. Yeşilay, yönetmeliği bunun üzerinden geldi, inceledi, bizim yaptığımız sistem üzerinden şekillendirdi. Biz bir de bunu hastaneye bağladık. Hiçbir belediyenin hastanesi yok sevgili Başkanım, Gaziantep Büyükşehir hastanesi var.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Bakanım, oradaki çocukları sizinle ziyaret ettiğimizde sizin de aynen beyan ettiğiniz gibi bir kariyer planlarının olduğunu gördüm. Mesela diyor ki: "Buradan çıkınca kendi kuaför dükkânımı açacağım."

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Evet.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bu gerçekten bir rehabilitasyon ve kendileriyle ilgili güzel bir kariyer planı bile yapmış olmaları çok umut vericiydi. Gerçekten başarılı bir model olduğu anlaşılıyor.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Şimdi, Başkanım, çalışmayan sistem, bununla AMATEM koordineli çalışmıyor. Sağlık Bakanlığı ve Aile Bakanlığı, biri tıbbi tedavi yaparken öbürünün sosyal rehabilitasyonu yapması lazım ve bir takip sistemi lazım. Bunlar, tıbbi tedavi ve ikisi bütünleşik yapıp takip sistemi de oluşmadığı için sonuca odaklanmakta çok zorlanıyoruz. Başarı oranımız çok düşüyor. Bizim burada kurduğumuz sistemde hem tıbbi rehabilitasyon var hem sosyal rehabilitasyon var. Yarı Yol Evleriyle de bu çocukların tamamen takip edildiği bir metodoloji var. Bunun üzerine biz...

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Sayın Bakanım, çok özür diliyorum.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Buyurun.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Buyurun, Sayın Vekilim.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Bu tamamen gönüllülük esasına bağlı değil mi yani gönüllü olarak başvurması lazım buna. Aynı AMATEM'de...

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Şimdi, şöyle, onu konuşmamın sonunda söyleyecektim: Bu işte gönüllü olmaz. Bu iş hukuki olarak zorunlu hâle gelmek zorunda. Kendi ailemden biliyorum; çocuk şizofren, çocuğa gönüllü tedavi verilmeye çalışıyoruz, çocuk ilacını almıyor, annesi arıyor, bakın, ben Belediye Başkanı olarak hiçbir şey yapamıyorum. Bu işte gönüllük olmaz, zorunlu ve yataklı tedavinin yasal altyapıyla mutlaka getirilmesi lazım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Evet, Komisyonumuzun çıktıklarından biri de o yönde.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Bu bizim açımızdan çok önemli, zorunlu ve yataklı tedavi. Çocuk zaten kendi hasta, neyin gönüllüsü? Yani bu o kadar saçma bir sistem ki şu anda, kesinlikle zorunlu olacak, kesinlikle yataklı olacak ve kesinlikle takip sistemiyle gidecek.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Şu anda Sağlık Bakanlığımızın bununla ilgili birkaç yerde böyle bir projesi var.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Ben onu da anlatacağım, şimdi anlatacağım onu.

Sayın Başkanım, mesela daha önce MESEM'lerle ilgili gelen milletvekillerimiz dediler ki: "Biz MESEM'lerle ilgili çok ön yargılıydık ama buraya geldik, kanaatimiz değişti." Organizede eleman aranıyor, kaynakçı aranıyor, operatör aranıyor, tasarımcı aranıyor. Biz bu çocukları genetik olarak tarayıp, bilimsel olarak bu çocuğun ne olabileceğini belirledikten sonra, onunla konuştuktan sonra mesleki eğitime alıyoruz. Küçük sanayide çalışması gerekiyorsa küçük sanayiye gidiyor, organizede çalışması gerekiyorsa organizeye gidiyor. Sanayi odamızın iş garantili meslek kurslarına gidiyor. Bu aranan eleman için MESEM'lerde orada mesela her bir çocuk çok kıymetlidir. İş sağlığı, iş güvenliğiyle ilgili alınması gereken bütün tedbirler alınmalıdır. Buna asla göz yumamayız ama iş sağlığı, iş güvenliği noktasında eksiklerimiz var diye "Bütün MESEM'ler yanlıştır." demek de toptan yanlıştır. Bu çocuk örgün eğitimde değilse, MESEM'de değilse, açık lisede değilse bu çocuk nerede Başkanım?

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Aynen.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Bu çocuk çeteleşiyor ve bu çocuk hele bir de ergenlik döneminde tamamen ailenin kontrolünden çıkıyor. O yüzden, MESEM'lerin elbette eksik tarafları olabilir, güçlendirilmesi lazım iş sağlığı, iş güvenliğiyle ilgili ama bizim Gaziantep'te çok iyi çalışıyor, biz bire bir bu işin takibini yapıyoruz ve sonuç alıyoruz. Aranan eleman olarak çünkü hem sosyal güvenlik sistemine giriyor hem işin teorik bilgisini alıyor hem gidip pratiğini öğreniyor, stajını yapıyor hem de öz güven geliyor çocuğa. Bu çok önemli bir model, elbette eksik olabilir, hiçbir şey ideal değil, yanlış da olabilir. Oturup bizim bu modeli güçlendirecek yeni bir metodolojiye ihtiyacımız varsa bunu tartışmamız gerekiyor ama bunu toptancı anlayışla "Bunları kökünden kapatalım." dediğimizde bu çocukların ne olacağını cevabını da bizim vermemiz lazım. Bende o cevap yok. O yüzden, sahada gördüğümü mutlaka size bütün açıklığıyla anlatıyorum.

Yeni yaptığımız modelde 100 dönüm yer ayarladık, bu 100 dönüm alan içerisinde hem tıbbi rehabilitasyon hem sosyal rehabilitasyon hem yarı yol evleri var; bakın, sürekli destek var, yerel iş birliği var, değer odaklı yaklaşımla yeni bir yaşam kurma modeli var ve en önemlisi aileyle entegrasyon var. Bu işi aileden bağımsız yapamazsınız, ailenin de zorunlu bir şekilde eğitime alınması lazım sevgili Başkanım. Bu gönüllülükten, Ankara'nın bu sisteminden kesinlikle vazgeçmek lazım. Çünkü ben Avrupa'yı da, Amerika'yı da inceledim, özellikle çeteleşme olan yerlerde "Bu çocuk 18 yaş altı, suç da işlemiş olabilir, affedelim." dedikleri bir model kesinlikle yok. Sizinle gittiğimiz Eyüp'ün evinde gördük; ikiz çocuk, çocuklar sitede yürürken, ergenlik ve bir kız meselesi var, iki grup çete birbiriyle çarpışırken bu çocuğu bıçakla öldürüyorlar.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - O çocuk iki gruba da dâhil değil Sayın Bakanım, oradan tesadüfen geçen bir evladımız.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Evet, evet. Şimdi, ikiz çocuk diyor ki: "Başkanım, tehdit altındayım, çeteleşen çocuklar okula gitmeme müsaade etmiyor ve ben psikolojik tedavi almak durumunda kalıyorum." Aile ne yapacağını bilemiyor ve bu ailenin hiçbir suçu yok ve bu ailenin ekonomik bir sorunu da yok. Çocuk sitenin içerisinde yürürken iki çetenin karşılaşması... Kız meselesinden kaynaklı ortada kalan çocukların birisi ölüyor, öbürü şu anda okula gitmeye korkuyor. Bakın, bilgi borçlandırır, ben bu bilgiyi bu Komisyona veriyorum ve bu Komisyonun bunları önleyecek çok ciddi hukuki düzenlemeleri

yapması gerektiğini görüyorum çünkü biz kadına yönelik şiddette de böyle başladık, 6284'e bu şekilde geldik ve çocuklar şu anda çok daha masum, çok daha çaresiz ve çok daha ilgiye muhtaç. Dolayısıyla, bizim bu AMATEM Bahar Projesi'nde bakın, sevgili Başkanım, tamamen yeşil alan içerisinde çalışıyoruz, bizim çalışma sistemimizde hayırseverimiz de mali olarak geliyor, bunların hepsini yapıyor, Gaziantep Büyükşehir olarak biz bütün lojistiğini sağlıyoruz; üniversiteler tıbbi tedaviye geliyor, 4 üniversitemiz var, mesela Hasan Kalyoncu ve SANKO sağlık bölümünde uzmanlaşmış durumda. Hocalarımız da öğrendiği bilgiyi, teoriyi burada pratikte uygulama fırsatı buluyor, onlar için de çok büyük bir fırsat. Şimdi, bunu ihale aşamasına getirdik. Bize söylenen "İstanbul Sancaktepe'de bir model çalışıldı." dediler, bunu tabii İstanbul milletvekillerimiz daha iyi biliyor. Biz şimdi, önümüzdeki hafta gidip orayı inceleyeceğiz ama mesele içerik. Şurayı altınla da döşesen, burada içerik, müfredat her bir çocuğa uygun, doğru modelleme, bilimsel yaklaşımla, bu çocuğu gerçekten tıbbi rehabilitasyonla sosyal rehabilitasyonu yapacak bir takip sistemi koymazsak gene işe yaramayacak. O yüzden, AMATEM Bahar Projesi'nde ihalesini yaptığımız çalışma bu.

Bunu niye kurduk sevgili Başkanım? Aile Akademisini hem daha önceki Adalet Bakanlarımız hem Aile Bakanımız gezdi, yine bunu 12 protokolle yaptık. Boşanmalar çok fazla. Aile mahkemeleri hâkimlerini çağırdık, dedik ki: Bakın, eskiden büyükşehirlerde bu imkân kalmadı. Eskiden, ben çocukluğumdan hatırlıyorum, ailede bir karı koca arasında bir sorun çıktığında bir aile büyüğü "Bir dakika." derdi, birileri araya girerdi, büyükşehirlerde bu fırsatlar kalmadı. Hukukçular da yalnızca mal paylaşımında işin içine giriyor yani kim, hangi malı paylaşacak? Aileyi bütünleştirelim, aileyi birleştirelim... Suça sürüklenen çocukların oranına bakın, parçalanmış ailelerdeki oran çok daha yüksek.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok yüksek.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Dolayısıyla, biz aileyi derli toplu tutmak için basıncımızla gittik, oraya bir büro açtık. İlla boşanmak zorundaysanız elbette boşanın ama lütfen şu akademiye bir gelin. Burada öfke kontrolünden tutun, sevgili Başkanım, ergen çocukları varsa onların psikolojik desteğine kadar -eğitilmiş 25 kişi- bir akademi açtık. Buradaki eksik taraflarımızdan bir tanesi failin yani erkeğin öfke kontrolü sağlanamazsa kadını koruyamıyoruz. İstedik kadar korumaya çalış, bir şekilde buluyor boşanma sürecinde ve şiddet uygulamaya devam ediyor, bazen ölümle sonuçlanıyor. Bunun üzerine Elâzığ'daki Valimizin "Beyaz Ev" diye yaptığı bir proje vardı, ben Elâzığ'a gidince... Mesela, şu anda denetimli serbestlikten dolayı dışarıya çıkan kişiler var, kadına yönelik şiddetten dolayı içeri girmiş ama denetimli serbestlikten dışarı çıkmış. Bugün, ben gelmeden önce yeni Adalet Bakanımızla protokol yaptık. Öfke kontrolünü, çatışmayı nasıl yönetecek, empatiyi nasıl sağlayacak, iletişimi nasıl kuvvetlendirecek; bu tamamen bilimsel, bu akademi içerisinde çalışılıyor ve yüzde 80 aile boşanmaktan vazgeçiyor. Bir aileyi bile kurtarsak bu çok mühim. Bakın, bu iş partilerüstü bir mesele, hangi parti olursa olsun -biz anneyiz, babayız ve insanız- aileyi korumamız lazım. İş sağlığı, iş güvenliğinde bile biz gidip hukuki düzenleme yapıp işveren ile işçiyi bir araya getirip mahkeme sayılarını azaltmadık mı? Buradan hukuki düzenlemelerle bizim aile arabuluculuğunu getirmemiz lazım sevgili Başkanım. Bakın, bunu ben söylüyorum, sahadan aldığım sonuçla söylüyorum, inandığım için söylüyorum. Toptancı yaklaşamayız, boşanmak istiyorsa da aileye zarar vermeden, çocuğa zarar vermeden, çocuğun ahını almadan elbette boşanabilir ama dikkat edin, bütün süreçler boşanma sürecinin yönetilememesinden kaynaklanıyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sulh içinde bir boşanmayı temin etmek ya da aileyi bir araya getirmek.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Evet, boşanabilir de ama bunu yaparken bilimsel, akli, terapi almış, öfkesini kontrol etmiş bir şekilde yapmak durumunda, aksi takdirde bunu da önleyemeyeceğiz Başkanım. Aile Akademimizin kurulmasının nedeni bu, hem Aile Bakanımız bunu inceledi hem Adalet Bakanımız bunu inceledi. Elbette eksikler olabilir, biz bir ideal modelden bahsetmiyoruz, biz kendi çapımızda yerel çözüm üretmeye çalışıyoruz; çözüm Meclis, çözüm Komisyon, çözüm sizsiniz. Biz, bize dair olan çalışmalarla sorunları önlemeye çalışıyoruz.

Mesela, biz, KÜLT Vakfı olarak intihar önleme çalışmasında İstanbul'da çok önemli bir toplantı yaptık "Hayata Bağlan" diye. Çok iyi hatırlar Vekilim, İstanbul Milletvekilimiz, hem Mücahit Bey'den dolayı sistemin içindeydi hem de kendi direkt bu işin içindeydi, Hayata Bağlan. Şimdi, şunu keşfettik: Sevgili Başkanım, bir defa intihara niyetlendiyse 2'nci defa tekrar yapıyor. Bu sayıyı çıkardık, tek tek evlere gittik, "Neden intihar etmek istiyor?" İntihar etmesinin arka planındaki kök nedene indik. Her bir aileye, her bir çocuğa bunun üzerinden bir çalışma metodolojisi koyduk. Bunun ilk yapısını da biz bir çalıştayla, Gülşen Vekilimin İstanbul'da yaptığı çalışmanın çıktısını burada uyguladık. Bu da yine taslak sevgili Başkanım, bu Hayata Bağlan Projesi'yle bir defa ettiyse, kesinlikle 2'nci defa da ettiğini gördüğümüz için 780 aileyi, 780 bireyi tespit ettik tek tek. Kübra Hanım klinik psikolog, doktorası var, Yeşilay, aynı zamanda sağlık bilimleri dekanı. Tamamen bilimsel olarak niye intihar etmek istediğinin nedenine iniyoruz.

Bu bir belediye başkanının işi mi? Ama ben sorumluyum, 2 milyonun yaşamından sorumluyum, ailesinden sorumluyum. Bunlar bize vebal ve ben buna hem halk nazarında hem Hakk nazarında hesap vereceğim için elimdeki bütün imkânları burada kullanarak bir kişiye bile dokunabilirsem bu benim için çok büyük bir çalışma diye bakıyorum. Biz Nevzat Tarhan Hocayla çalıştık. Üsküdar Üniversitesinde bu alanda çok iyi yetişmiş hocalarımız var. Nevzat Hocayla bizim üniversiteleri senkronize ettik ve onun metodolojisiyle bu çalışmayı yönlendirdik, çok da güzel sonuç aldık sevgili Başkanım.

Yeşilay Bağımsızlık Seferberliğinde kurumlara bakarsanız 14 kurum birlikte iş yapıyor, aslında Gaziantep modelinin adı bu. 14 kurum yatay olarak koordinasyonu sağlıyor, herkes kendi görev alanını biliyor, herkes kimin ne yapacağını biliyor ve herkes bunu izin ve takip sistemini çalıştırıyor. Bu modelin hayata geçmesi çok acil lazım, yoksa bu işi başarmamız mümkün değil. Yeşilay Bağımsızlık Seferberliğinde de özellikle toplam temas, eğitim alanı, üniversite öğrencisi, esnaf ziyaretleri; bunların hepsini, çok paydaşlı modele geçtik, sevgili Başkanım, bunun adı çok paydaşlı model. Burada söylem birliği, eylem birliği ve fikir birliği oluşturuyoruz.

Sorun ve çözüm önerilerine geldiğimiz zaman; bu, komisyonumuzun, kendi çalışmamızın çıkardığı sonuç: Birincisi, kurumsal koordinasyonda çok zayıfız. Üst kurulların tekrar oluşturulması ve çok güçlü bir şekilde saha çalışmasının takip edilebilir hâle dönüşmesi gerekiyor. Bu en önemli başlığımız.

İkincisi, cezasızlık algısıyla mücadele. Bir kere, bir çocuk öldüyse öldürenin kaç yaşında olduğuna bakamayız sevgili Başkanım. Burada da çok net durmamız lazım. Bu boşluğu başka birileri kullanıyor, 18 yaş altındaki çocukları bilerek suça

sürüklüyorlar, dijital ortamda, sanal ortamda çeteleştiriyorlar. "Nasıl olsa üç yıl, beş yıl yatacak." deyip çocuğu teşvik ediyorlar, zaten geri dönüşü kalmıyor, can gidiyor, can gidince zaten geri dönüşü yok.

Uyuşturucuyla mücadelede zorlayıcı tedbir... Bu gerçekten çok hayati. Gönüllü falan değil, tamamen zorunlu tedavi sistemine mutlaka geçmemiz gerekiyor. Burada, TCK'de değişmesi gereken maddeler var. Bunlara hem Emniyet Müdürlüğümüzle hem başsavcılığımızla çalışarak geldik. Dijital rıza ve ebeveyn denetimi, bu bölüm de çok önemli. Sanal denetim ve erişim engeli, bu da çok önemli sevgili Başkanım. Bunlar bizim sahadan aldığımız önemli başlıklar.

Medya içerik ve kontrolü... Çocuğa sanal âlemde, medyada öyle bir kahraman yaratıyoruz ki bu kahraman olmaya çalışıyor. Bir kere, bizim RTÜK diye bir kurumumuz var, buna engel olacak şekilde medya okuryazarlığını artırmamız lazım. Rating kaygısıyla çocuklarımızı bu sistemin içinden uzaklaştırmamız lazım. Bu, aile için de geçerli, bu, çocuk için de geçerli, saçma sapan diziler var, saçma sapan filmler oynatılıyor, rating derdiyle devam ettiriliyor, önlenmiyor ve bunun sonunda da bunlar sonuç olarak karşımıza çıkıyor.

Zorunlu ebeveyn eğitiminin de zorunlu olması gerekiyor sevgili Başkanım, bunda da gönüllülük değil, zorunluluk üzerinden gitmemiz lazım. Sportif rehabilitasyon çok önemli, mesleki istihdam modeli çok önemli, kentsel dönüşüm çok önemli. Aile içi şiddetin rehberliği, önleyici çalışması çok önemli.

Okul dışı çocukların takibi... Ya, bu çocuk nerede? Çok basit bir soru soruyorum Sayın Başkanım, MESEM'de de değil, açık lisede de değil, örgün eğitimde değil. Bu çocuk nerede Başkanım? Bu çocuğun nerede olduğunun cevabını bilemediğimiz sorunu çözemeyiz. Her bir çocuk bizim için çok kıymetli, her bir çocuğun nerede olduğunu bileceğimiz bir modele ihtiyacımız var ve bizim yaptığımız çalışmalarda bunun mutlaka kontrol altına alınması gerekiyor.

Okul disiplininin güçlendirilmesi... Ben söyledim işte geçen öğretmenin öldürülmesinde: Bıçakla bir okula nasıl girebiliyor? Çok basit bir şey. O zaman hiçbirimiz güvende değiliz. Güvenli şehir, güvenli okul, güvenli park nasıl sağlanacak? Bunların hepsiyle alakalı önleyici tedbir mutlaka almamız gerekiyor ve o çocuğun şizofren olduğu, okuldan uzaklaştırıldığı söyleniyor. Bu çocuğa sen gönüllü tedavi yaptırabilir misin Başkanım, bu kadar saçma bir şey olabilir mi? Bu çocuğa zorunlu ve yataklı tedavinin çok hızlı bir şekilde uygulanması gerekiyor.

Ulusal düzeyde standart uygulama ihtiyacı... Sorunlar ve çözüm önerileri, Sayın Başkanım, biz bunları daha fazla zamanınızı almadan, sorun ne, nasıl çözüm önereceğiz, bunların hepsini sahadaki yaptığımız çalışmalarla getirdik. Çok hızlı bir şekilde erken uyarı sistemini çalıştırmamız gerekiyor. Çok hızlı bir şekilde hukuki düzenlemeleri ve ikincil mevzuatları hayata geçirmemiz gerekiyor ve çocuklarımızı suçtan uzak tutmak bir güvenlik politikası değil, bir şehircilik politikasıdır, bir eğitim politikasıdır, bir sosyal devlet meselesidir. Gaziantep'te biz bu modeli başarmaya çalışıyoruz. Başardık mı? Gücümüz kadar. Niyet hayır, akıbet hayır. Bir çocuğa dokunduysam benim için çok önemli. Kendi var gücümle... Bizde çok güzel bir söz var: "Varını veren utanmamış." Protokolle bu işi kendimize dert edinip çözmeye çalışıyoruz. Dolayısıyla, bu yaptığımız çalışmalar bir taslak; eksigi olabilir, yanlış olabilir, önerileri olabilir. Bu taslak üzerinden Komisyonumuzun çok hızlı bir şekilde Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve hukuki düzenlemeye dönüştürülecek, her ilgili bakanımızın da bunu kendine birinci derece görev edineceği bir koordinasyon sisteminin derhâl hayata geçmesi kanaatindeyim.

Beni sabırla dinlediğiniz için hepinize çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Bakanım, biz çok çok teşekkür ederiz.

Şimdi buraya bir çizelge de yapmışsınız, önümüzdeki basılı dokümanda var. Gerçekten de şimdiye kadar tespit ettiğimiz sorun alanlarına çok nokta atışı dokunuşlarınız olmuş. Bizim için çok değerli katkılar bunlar, çok teşekkür ediyoruz. Sahadan gelen yerel bilgi çok önemli. Dolayısıyla bizim için çok aydınlatıcı bir sunum oldu.

Sayın Bakanım, usulen soruları ve görüşlerini sayın vekillerimiz sırasıyla toplu iletiyorlar, sonra sizin not alma imkânınız olursa... Ya da soru-cevap şeklinde mi gidelim? Böyle yapalım, bugün öyle yapalım.

Şimdi söz talebine göre ben karşılayacağım.

Onur Bey şu anda ilk sırada.

Sayın Vekilim, buyurun lütfen.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Sunum için teşekkür ediyorum Sayın Başkan, çok aydınlatıcı bir sunumdu. Eksik bulduğumuz birkaç konuya ilişkin bir hatırlatmada bulunmak istiyorum.

Önce şeye geleceğim, siz yabancı uyruklu çocukların yerleştirildiği okullara ilişkin bilgilendirme yaptınız. Ayrıca, göç eden, güneydoğudan göç eden öğrencilerin okullarına, kreşlerine verdiğiniz isimleri oraya göre, o kültüre verdiğiniz söylediğiniz; bu çok kıymetli bir çalışma ama şunu da sormak isterim: Örneğin, o çocukların ana dilleri Kürtçeyse ya da Arapçaysa buna ilişkin, ana dilde eğitim, entegrasyonu sağlamak için böyle bir modelin çalışılması daha sağlıklı olmaz mı?

İkincisi, çocuk sokaklarından bahsettiniz, onu da çok kıymetli bir proje olarak bulduğumuzu söyleyeyim. Çocuk sokaklarındaki o çocukların karar alma mekanizmaları neler? Mesela çocuklar bir şeyi talep ettiğinde bunu belediye meclisine hangi kanallarla aktarabiliyorlar ya da çocuk meclisi şeklinde çocukların kendi karar mekanizmaları var mı, eğer yoksa bunun olması daha sağlıklı sonuçlar doğurmaz mı?

Yine, son bölümdeki önerilerinizi okudum, orada katıldığımız öneriler olmakla birlikte katılmadığımız öneriler de söz konusu. Tabii, bu biraz da Komisyonun...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Genelde katılmıyoruz bazı önerilere -ortak- Sayın Vekilimiz ama genel bir mutabakatımız sağlandı Sayın Bakanım.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Hakikat farklı fikirlerin çatışmasından çıkar. Bundan çekinmemek lazım, ben de halktan öğreniyorum. Halkı gidip dinliyorum, dinlediğim zaman bana nasıl çözeceğimi de söylüyor. Getirdiğim çalışmaların hepsi saha çalışması. Günün yarısı sahadayım, dinliyorum...

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Tabii, tabii Sayın Başkan, şu an eleştirdiğim konu şu: Komisyon gündemini aslında, onu farklı tartışırız, Başkanımızın önerileri tabii ki kıymetlidir; onu söylemek istedim sadece, tutanaklara geçsin diye söyledim. Önerileri

alıp biz burada tartışacağız, burada bir kararlaşılmaya gideceğiz ama bahsettiğim gibi gerçekten çok kıymetli projeler var, bizler de koordinasyonun sağlanması taraftarıyız. Eski formülden söyleyeyim, eski Parlamento durumuyla, bir çocuk bakanlığı mı, yoksa şimdiki Cumhurbaşkanlığına bağlı çocuk biriminin kurulmasıyla mı bu sorunlar daha eş güdümlü olarak daha hızlı çözüme kavuşturulur? Siz orada önerilerinizde il kurulunun kurulmasını önermişsiniz...

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Yani biz yerel çözümle bunu yaptık ama devlet aklıyla bunun kurumsal kapasitesinin, o "big data"nın oluşturulduğu yeni bir modele ihtiyaç var benim gördüğüm. Başaran ülkeler de bunu bu şekilde başarmış durumda.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Sizin il önerinizi benimseyerek bunun daha geniş kapsamlı, ülkeye yayılmış bir formatını düzenleyebilir miyiz, sizin bu konudaki görüşleriniz nelerdir? Çünkü daha önce de Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı yapmış kıymetli bir siyasetçisiniz. Bunu bu şekliyle sormuş olayım, hem tutanaklara da en azından böyle geçmiş olsun, belki ileride önümüzü aydınlatıcı bir pozisyona evrilir. Ama özellikle ana dil konusunda "Hem Kürtçe hem Arapça hem de farklı milletlere mensup olanların ana dillerinin kreşlerden itibaren öğretilmeye çalışılması entegrasyon için daha sağlıklı olabilir mi?" sorusunu tekraren yinelemek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Şöyle: Çocuk meclislerimizi hem kent konseyinde kurduk hem her okulda çocuk meclisimiz var. Kulüpleştirmeye çocuklarımızı dinliyoruz, çocuk dostu bir kent olmada çocukların üstün yararı ve onların ne istediğini dinleyerek şehri yönetiyoruz; bu çok kıymetli. Benim de 2 çocuğum var, 2 yaşında torunum var. Benim doğrum onun doğrusu değil, onun doğrusu benim doğrum değil; birbirimizi anlayıp dinlememiz gerekiyor ve kuşaklar arası geçiş çok sert. O yüzden çocuk meclisleri çok kıymetli. Mesela, Roblox diye bir şeyi yasakladık, mahalleye girince diyor ki bana: "Başkanım, bunu niye yasakladınız?" Ona şunu demem lazım: "Ben sana 'Alicop'u yaptım." O yüzden ben şu anda bilim merkezinin üzerinde tamamen kendi kodlarımıza uygun, çocuğu şiddete yöneltmeyen, çocuğun suça itilmesini önleyecek çocuk dijital oyun "tech"leri kuruyorum bunu önlemek için. Yasaklar konusunda, kesinlikle bir şeyin yasaklandığı zaman çözülmeyeceğine inanıyorum.

Ana dille ilgili kısımda biz Arapçada mesela "kaynaştırma modeli"yle çalıştık, 100 bin çocuk sisteme girdi. 100 bin çocuk sisteme girdi ama hepsi Arapça biliyor. Ben o sırada hemen Millî Eğitim Bakanımıza -Nabi Bakanım- "Sayın Bakanım, hemen yönetmeliği değiştirmemiz lazım. Bu çocukları birlikte okutmamız lazım." dedim. Biz bu çocukları birlikte okutamazsak kayıp bir nesil olacak. 100 bin çocuğun teröriste olduğu bir on iki yılı düşünün, nasıl baş edeceksiniz? 100 bin çocuk şu anda mevcut okuyor. O yüzden biz hemen yönetmeliği değiştirdik. Çocuklarımızın ana dili Arapça olabilir, ana dili Kürtçe olabilir ama eğitim dilimiz Türkçe ve biz bunun Türkçe üzerinden gideceğimiz modelimizi çalıştırıyoruz. Bebek Kütüphanesinde de böyle, Çocuk Kütüphanesinde de böyle, aklınıza gelen bütün sistemde biz kaynaştırma... Biliyorsunuz, sanayi şehri olduğu için güneydoğudan çok fazla göç aldık. Anne Türkçe bilmiyor, çocuk Kürtçe bilmiyor. Ben ne yapacağım? Ben kreşlerimde ve okul öncesinde Türkçeyle çocuklarımızı eğitime hazırlıyorum; bunun da doğru olduğuna inanıyorum. Benim yaptığım model bu. Ki, zaten o söylediğiniz şey beni aşan bir şey. Ana dilde eğitim önemli, kaynaştırma modeliyle de ben bunu çözüyorum.

Mesela Sayın Cumhurbaşkanımızın Siirt seçimindeydi, şehrin ilk kadın vekili olarak beni oraya görevlendirdiler Vekilim. Geç kalmışım, bir taksiye atladım, bir şoför başladı bana anlatmaya. Hiç unutmuyorum, hayatımın en önemli dakikalarıydı. Bir saat yolda bana anlattı, dedi ki: "Başkanım, annem Türkçe bilmiyor, çocuğum Kürtçe bilmiyor. Bunlar birbirine sevdiğini nasıl söyleyecek?" Bunlar birbirine... Şu anda bunların hiçbiri yasak değil Vekilim. Dolayısıyla nereden nereye geldik, nereden nereye gitmeliyiz de çok önemli, çok önemli yol katettik. O yüzden bu meselelerde tamamen anne-baba bakışıyla bakmamız ve bu çocuklarımızı geleceğe doğru hazırlamamız gerekiyor. Benim bir anne olarak, anne başkan, nine başkan olarak baktığım yer orası. Daha önce bunlar bu memlekette sorundu, şu anda bu memlekette sorun yok o anlamda. Ama ana dil eğitimimiz Türkçe ve ben de kaynaştırma sistemiyle bu çocukları ilkökul öncesine hazırlıyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bir de entegrasyon için Türkçe öğrenmeleri de çok kıymetli. Mesela, kızım 2 yaşındayken Amerika'ya gitmiştik, hemen hızlıca İngilizce öğrenmesi için bayağı bir, hemen, ne bileyim, işte, oradaki... Gerçi çocuklar çok hızlı öğreniyorlar.

ŞEBNEM BURSALI AKSOY (İzmir) - Çok hızlı öğreniyorlar.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ama o entegrasyon yani bulunduğu ülkenin resmî dilini ana dili gibi konuşmak çocuğu aslında çok avantajlı bir konuma taşıyor, hızlı da öğreniyorlar.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Ben de öyle bir çocuk olduğum için söylüyorum. Türkçeyi okulda öğrenmiş bir çocuk olarak söylüyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Okulda öğrendiniz.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Damdan düşen daha iyi anlıyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ama Sayın Vekilim, o sırada Kürtçe eğitim olsa sizinle şu anda belki Türkçe konuşamıyor olabilecektik yani. Dolayısıyla entegrasyonda bu resmî dili öğrenmek çok kıymetli.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Ben ilk dokunuşu söylüyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ha, ilk dokunuşta tabii, ara formüller...

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Daha faydalı olmaz mı? Yani güneydoğudaki kişilerin, önemli kişilerin isimlerini okullara vermişsiniz, bu kıymetli bir şey.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Evet.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - O entegrasyonu sağlamak için kıymetlidir ama bunun ilk teması yine kendi diliyle olsa daha faydalı olmaz mı? Benim sormak istediğim buydu.

Sayın Bakan zaten şöyle bir cevap verdi: Ana dilde eğitim kıymetlidir ama işte biz kaynaştırmayı...

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Evet, ben aynı kanaattem ama ben kaynaştırma modeliyle şu anda 100 bin çocuğa Türkçe öğrettim. Halep ve Şam -kardeş şehrimiz- şu anda ben gittiğim zaman çocuklar Arapça

dersi istiyorlar benden GASMEK'te. "Okula gideceğim, Arapça derse başlamam lazım. Türkçem Arapçamdan daha iyi." Kaynaştırma modeli uyguladım.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Arapçayı da öğretseydik keşke.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Kaynaştırdım Vekilim.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Arapçayı da keşke öğretseydik çünkü kendi ana dilleri...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Türkiye'nin bütün kadim dilleri çok kıymetli. Onların aynı zamanda edebiyat dili olarak da yaşaması, ileriye taşınması, hatta lehçelerin Karadeniz'de... Ne bileyim, çok unutulmaya yüz tutmuş, kaybolmuş kadim dillerimiz de var, çok kıymetli. Bu konuda inşallah daha da çalışmak gerekiyor.

Ben bu arada bir küçük teşekkürü borç bilirim. Böyle, Gaziantep'ten baklavalara gelmiş, biraz konsantrasyonumuz bozulmadı değil, heyecanlandık.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Afiyet olsun.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Sayın Serap Vekilimizin bir söz talebi var.

Serap Ekmeçci, buyurun Sayın Vekilim.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Sayın Bakanım, sizi ve kıymetli ekibinizi selamlıyoruz saygıyla. Sunumumuz yine her zamanki gibi çok güzeldi. Bir de geçen hafta kendi yerinizde bunları görüp şimdi tekrar dinlemek gerçekten bambaşka oldu; yerinde görmek de çok kıymetliydi bizim için.

Sayın Bakanım, siz, tabii, bu sorunu -eksikler mutlaka olabilir, geliştirilmelidir de belki bazı konularda ama- çözmüş görünüyorsunuz; tebrik ediyoruz bunun için de.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Yani içselleştirdik, bu çocuk benim çocuğum... Ben kendi 2 çocuğum için ne istiyorsam şehirde yaşayan her bir çocuk için de aynı şeyi istiyorum.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Biz bunu bizzat gördük zaten Sayın Bakanım yani doğru model, doğru zaman, herhâlde doğru temas en önemli bunda, çözümde. Bir de sizinkinde ben şuna dikkat ettim: Yani sadece risk altındaki çocuklar değil, sadece suça bulaşmış çocuklar değil risk altından başlayarak suça bulaşmış çocuklar da dâhil, daha sonrası da dâhil tamamen bir rehabilite sürecinin sonuna kadar takip ve sonrasında da destek çalışmalarının devam ettiğini gördüm; bu da çok kıymetli tabii, süreci tamamlamak noktasında.

Ben sadece kısa ve öz şunu söylemek istiyorum -aslında Onur Vekilim de değindi ama- Gaziantep modelini biz temel olarak alırsak ve bunu Türkiye modeli hâline getirmeye çalışırsak bu noktada ilk atılması gereken kurumsal ve yasal olarak adım nedir, hangi çatı altında toplanıp hangi elden takip edilmeli Sayın Bakanım?

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Bir kere verilerin konuşmadığı hiç bir model çalışmaz Vekilim. 21'inci yüzyıl veri yüzyılı. Kendi Belediyemin içerisinde veriler konuşulana kadar canım çıktı. Ankara'da Sağlık Bakanlığının, Aile Bakanlığının verileri birbiriyle konuşmazsa bunu çözemezsiniz.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Nasıl yapacağız Sayın Bakanım?

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - İşte, yasal olarak bunu düzenlemeniz gerekiyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kişisel Verilerin Korunması Kanunu var ya Sayın Bakanım, şimdi, ben bu çalışmalarda derinleştikçe şunu fark ettim: Bazen çok etik bir şey yapmaya çalışırken çok etik olmayan neticelere sebep verebiliyor o yani tabii ki kişisel verilerin korunması çok kıymetli bir şey fakat devletin bakanları birbirinden bunu korumamalı çünkü Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı aileyi temsil ediyor, diğeri sağlığı temsil ediyor, diğeri millî eğitimi temsil ediyor. Dolayısıyla, mesela, verileri paylaşma konusunda, dediğiniz gibi, kurumsal taassup var, bunun yasal bir gerekçesi de var tabii ama veriyi korurken çocuğa bakıyorsun, onun verilerini -tınak içinde- koruyup işte, etik bir şey yaptığımızı zannederken çocuk suça sürüklenmiş ya da okula gitmemiş, işte, bir sürü risk faktörüyle temas etmiş yani çok vahim sonuçları olabiliyor. Bu konu kesinlikle neşter vurmamız gereken bir mesele, bence Komisyonumuzun önemli çıktılarından biri.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Bir de güvenlik açısından tutulacak verileri tatalım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Evet, anonim olsun yani.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - "Açık veri" dediğimiz sistemi tanımlayalım sevgili Başkanım. Açık verinin kimseye bir mahzuru yok. Mesela, ben Bakanken Melih Başkan aradı, dedi ki: "Ya, Başkanım, senin sosyal yardımlaşmadan ne verdiğini ben göremediğim için ben de Büyükşehir olarak sosyal desteği senin verdiğine vermek istemiyorum." E, nasıl görecek? Bunu birbirinin görmesi gerekiyor. Biz gittik, yönetmeliği değiştirdik. Vallahi billahi, ben Belediye Başkanı oldum, Şahinbey ve Şehitkâmil'in kime ne yardım yaptığını gene göremedim. Bunu görmemde ne mahzur olabilir? Dolayısıyla açık veriye geçelim, güvenlik ve kişisel verilerle olan kısmı çıkaralım, tanımlayalım ama benim derdimi çözecek, açık veri sistemini iyi tanımlayalım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ama bu meselede birçok şey kişisel veriye de giriyor yani sağlıkla ilgili işte bazı psikiyatrik durumlar da var, ailesel durumlar da var ama yani devletin kurumları içerisinde bir mahremiyet çerçevesinde elbette ki koordinasyon amacıyla ortak veri olmalı. Hayır, çünkü zaten bir bakanlığın gördüğüne cevaz varsa niye diğerine yok? Yani bir bakan birbiriyle konuşmalı değil mi? Veri çok, dediğiniz gibi.

Bir söz talebi de Selcan Taşçı Vekilimizden.

Sayın Vekilim, buyurun lütfen.

SELCAN TAŞÇI (Tekirdağ) - Sunum için teşekkür ediyorum.

Biraz geç dâhil olduğum için başlangıçta söylediysemiz eğer herkesten zamanını boşa aldığım için peşinen özür diliyorum ama siz de her cümleye verilerin önemiyle başladınız. Şimdi, biz bu modeli, son tahlilde Gaziantep modelini bir örnek ya da bir referans olarak bu Komisyon çıktısında göstereceksek... Tamam, işte, bir çocuğa bile dokunduysa bir şey çok kıymetli yani birçok çocuğa da dokunmuş, gördük ama aslında şunu temel olarak biliyor olmamız gerekiyor: Yani, mesela, siz bu projelere başlamadan ya

da uygulamaya başlamadan önce Gaziantep'te çocuk suçluluğu yüzde 15'ti de işte, bu çalışmaların sonucunda yüzde 7'ye mi düştü ya da akademik başarı yüzde 30'du da yüzde 70'e mi çıktı? Yani bu kıyaslamayı yapabilecek veri elimizde olursa evet, bu model sağlıklı bir modeldir, bakın, meseleyi buradan buraya taşıdı diyebiliriz. Böyle sadece biraz daha böyle propagandist oluyor aslında o karşılaştırmayı yapamadığımız için.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Ben mühendisim, söylediğim hiçbir şeye... Benim popülizme de ihtiyacım yok, popülizm de zaten bir hastalık. Buraya gelip bunu anlatırken "Aman, ben ne kadar iyi bir şey yaptım." diye de anlatmıyorum, ölçümleme yapıyorum. Ölçmediğin hiçbir şeyi düzeltemezsin, düzeltemediğin hiçbir şeyi de yönetemezsin. Biz etki analizi yapıyoruz. Mesela Aile Akademisini kurduk. Aile Akademisini kuralı kaç yıl oldu? 6'ncı yıl. Hemen bilimsel olarak, gittik, dedik ki: Gelin, bizi ölçümlen. Ben bunu kurdum, 25 kişiyi de eğittim, bunun yan etkileri ve sonuçlarını bana çıkarın dedim. Şu an bunu çalışıyorum, Hacettepe Üniversitesiyle çalışıyorum. Dolayısıyla, dediğiniz çok doğru. Bir karar alıyoruz, bu kararımızın analizlerini, yan etkilerini, hakikaten doğru model mi veya başka bir şey yapsak daha mı iyi olacağın cevabı bende yok, onu ben bilimsel ölçüyorum, bilimsel ölçütürüyorum. Mesela, Hacettepe'ye gidiyorum, bu işi anlayan kişiye...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bağımsız bir kurumun ölçmesi de kıymetli, bir akademinin, üniversitenin ölçmesi.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Evet yani ben Hacettepe, Boğaziçi, hangi üniversite bu konuda uzmansa bunu ölçtürüyorum. Aldığım bir karar yanlış da olabilir, o karardan dönmem için de bana yeni bir fırsat veriyor. SWOT analizi yapıyorum, o aldığım kararın baktığım zaman bana faydası yoksa.. En önemli şey, Valimizle, Emniyet Müdürüyle, Başsavcıyla koordinasyonumuzda bakın, şunu yaptık ama bunun çok da faydası yok, şunu şu yönleme döndürelim dediğimiz, on beş gün de bir oturup çalıştığımız bir modelden bahsediyorum.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Yani şunu yapabiliriz: Sizde varsa sizde, eğer yoksa da ilgili bakanlıklardan belki komisyon raporuna yansıtılmakla ilgili işte dediğim gibi, Gaziantep'te madde suçlarının bütün suçlara oranı Türkiye genelinin 2 katıydı biz başladığımızda, şimdi ortalamayı yakaladık gibi.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Vekilim, TUDEP'te bunların bütün rakamları var.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Mesela, bir uygulamadan bahsettiniz, dediniz ya "Boşanmalar yüzde 80 oranında değişti sonuç." Bunun gibi yani işte, şöyleydi ama şimdi şöyle oldu gibi bir çıktı olursa elimizde ya sizden ya ilgili bakanlıklardan, en azından referans gösterirken modeli sağlam bir zemine oturtmuş oluruz.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Vekilim, Oya Bahadıra geldiğinde Başkanım ve vekillerim onlara biz kitapları da verdik. Oya Bahadırı kuralı on iki, on üç yıl oldu, çıktıklarını da verdik; neler yapıldığını, nelerin yapılması gerektiğini de verdik. Hatta kitaplarımızın hepsi Başkanda, yazılı olarak da bildirdik, ben size de göndereyim. TUDEP'te de bu toplum yararına çalışma modelimizde de sayılar var, Komisyona onları da göndereyim.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Teşekkürler.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bir de mesela, suça sürüklenen çocuklarla ilgili üst kurulu kurduktan sonra siz göstermişsiniz öncesi ve sonrasını; suça sürüklenme artış hızında azalma tespit edilmiş, bu kıymetli bir şey.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Ben yoktum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Tabii, yoktunuz, bunları sizinle paylaşalım Sayın Vekilim.

Yani veriye dayanan, bilimsel temelli bir bakış açısı var. Bir de şu var: Gaziantep risk faktörlerini o kadar fazla barındıran bir ilimiz ki bir kere çok fazla mülteci aldı ve nüfusa oranı çok yüksek mülteci popülasyonunun. Dahası genç nüfus oranı diğer illerimize göre çok çok yüksek. Buna rağmen bu suça bulaşmaya dair o artış hızındaki azalma aslında büyük bir başarı. Ben bu başarının daha da artacağına ve düşüşe geçeceğine inanıyorum. O verileri sizinle paylaşalım Sayın Vekilim.

Sayın Erol Keleş Hocam, buyurun.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, hoş geldiniz.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Hoş bulduk.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Geçen hafta sonu Antep'teydik ve projelerinizi yerinde gördük, gerçekten de takdire şayan, çok emek verilmiş projelerdi. Konuşmama başlamadan önce bu konuyla ilgili ben Antep'te sunumda da soru sorduğum için oranları biliyorum ve şu anda Antep'te gerçekten risk haritası oluşturulmuş. Bu risk haritasına göre alınan önlemler sonucunda 2025'in Ocak ve Şubat ayındaki veriler ile 2026'nın yani kısa dönem...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kısa dönem, koordinasyon kurulu yeni zaten.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - 2026'nın Ocak ve Şubat dönemi arasında suç oranı yüzde 35'ten yüzde 18'e indiği çok net bir şekilde orada paylaşılmıştı. Hatta orada da şöyle bir soru sormuştum: "Ya, bu erken dönem sonuçlar, acaba uzun dönem sonuçlarda neyle karşılayacağız?" diye de böyle bir soru sormuştum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kesinlikle.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - İkinci: Ben özellikle Sayın Bakanım, Aile Akademisi... Siz de kendiniz de biraz önce ifade ettiniz, Elâzığ'da da bizim Valiliğimiz kontrolünde Beyaz Ev Proje'miz var.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Evet.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Oradaki o projede de temel amaç denetimli serbestlikten dolayı dışarıya çıkmış olan, dışarıda olan vatandaşlarımıza hukuki bir danışmanlık... Ve siz de aile danışmanlığı, boşanma üzerine böyle bir sistem kurmuşsunuz ve gerçekten çok çok mükemmel bence ama ben burada şunu sormak istiyorum...

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Buyurun.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Bunun hukuki sorumluluğu nedir? Yani...

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Biraz önce Adalet Bakanımızla Ceza Tevkifevleri Genel Müdürlüğüyle protokol yaptık. Hukuki zorunluluğu şöyle: Denetimli serbestlikle dışarıya çıkanlara o protokolle Aile Akademisine gitme zorunluluğu getirttik.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Peki, bu 2 projeyi Beyaz Ev Projesi ile Aile Danışmanlığını birleştirek...

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Birleştirdik şu anda.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANI KÜBRA CİNKILIÇ - Ayfer Hanım'la görüşüyoruz efendim, Sayın Valimizin eşiyle.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Öyle mi?

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANI KÜBRA CİNKILIÇ - Evet, yakında gelecekler...

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Çünkü orada biz de çok ciddi sıkıntılar çekiyoruz, eğer hani bugün olduysa bilmiyordum.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Şimdi, gerçekten eşi doktoralı klinik psikolog olduğu için Beyaz Evi anlatır anlatmaz ben hemen Kübra Başkana dedim ki: "Hemen git, Aile Akademimizde bizim fail üzerinden, öfke kontrolünden empatiye, çatışmayı önleyecek rehabilitasyona onların eğitim setini hemen bize getir, hemen biz başlayalım." 2.200 kişi bizde denetimli serbestlikten serbest kaldı.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Evet.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Hangi gruptan dolayı suça girdi, çıkınca buna ne lazım? Şu anda bugün, sabahleyin Adalet Bakanlığıyla bunu imzaladık.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Peki, böyle bir protokol yerine bu proje Adalet Bakanlığının sorumluluğu altında yürüse daha uygun değil mi?

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Ağabeyim, hukuki düzenleme lazım, onun için de sizin çıktılarınız lazım. Sizin çıktılarınız "Burada hukuki düzenlemeyi yapın." dediğinizde...

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Şimdi ben hani tutanaklara girsin diye söylüyorum. Bence bu Komisyonun, bir amacı da bunu daha hukuki bir temele oturtmak lazım diye düşünüyorum.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Evet.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - İkincisi: Mesela AMATEM Bahar Projesi, benim bildiğim kadarıyla, Sağlık Bakanlığımız da şu anda aynı projeyi Adana'da, herhâlde İstanbul'da 2 yerde uyguluyor pilot il olarak.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Sancaktepe'de bir merkez kurulduğu söylendi, biz de gidip inceleyeceğiz orayı.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Şimdi benim önerim şu: Sizininki gerçekten çok daha ayrıntılı bir proje gibi görünüyor, iç donanımı açısından daha ayrıntılı olduğunu düşünüyorum. Mesela, bu incelemeden sonra Sağlık Bakanlığıyla oturup hani daha verimli, daha rantabl, bu proje revize edilse ve bir kurum tarafından bunun yürütülmesi bence genel anlamda daha çok uygun olacağını düşünüyorum.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Sayın Vekilim, bu zaten bir belediyenin işi değil.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Evet, bu belediyenin işi değil.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Sağlık Bakanlığının içeriğiyle çalışacağız. Şuayip Bey'le konuştuk. Biz burada lojistikçiyiz. Sağlık Bakanlığında Bakan Yardımcısına dedim ki: "Gel, biz bir lojistikçiyiz." Hayırsever geldi, sistemi kurdu, ben yeri verdim. Benim tıbbi rehabilitasyon yapacak altyapım yok ki. Ben Belediye Başkanım, bunu yapacak Sağlık Bakanlığıyla olan sistemi getiriyorum, Aile Bakanlığıyla olan sistemi getiriyorum, onlarla birlikte koordinasyonu sağlıyorum. Zaten yapamam, benim bunun altından kalkma gücüm yok.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Sorumluluk Sağlık Bakanlığında o zaman.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Aynen öyle, aynen öyle.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Çok teşekkür ederim, sağ olun.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Rica ederim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Orhan Ateş Vekilimizin söz talepleri var.

Buyurunuz Sayın Vekilim.

ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, güzel sunumunuzdan dolayı teşekkür ediyorum. Hakikaten çok verimli, çok dolu bir sunu oldu.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Ben teşekkür ederim, sağ olun.

ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Sorunları ve çözümle ilgili parametreleri çok güzel çalışmış bir çalışma ki sahada da başarıya erişmiş bir çalışma bu. Sonuçlarını da Antep'e geldiğimizde oradaki sunularda da görmüştük yani başarı elde edilmiş bir program bu. Tabii, bu suça sürüklenen çocukların -başta "önleme" adına diyorum- önlenmesindeki en önemli paydaşlardan biri de aile. Aile bu işin içine biraz daha dâhil edilebilir mi? Ailelere öncesinde eğitim vermek yani riskli gruplar, riskli bölgeler, riskli yaş gruplarındaki çocukların ailelerini bilinçlendirme adına seminerler olabilir mi, toplantılar olabilir mi, eğitim programları olabilir mi, halk eğitim merkezlerinde değişik programlar yapılabilir mi diye bunu öğrenmek istiyorum.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Çok doğru söylüyorsunuz. Vekilim, biz GASMEK'ler bünyesinde, daha fazla suç işlenen semtlere -sunumda söylemiştim- kırmızı hatlara gidiyoruz. Aile, bir defa, üzerine kondurmuyor; çocuğunun uyuşturucuya ilgisini, uyuşturucu aldığı hissetse bile "Olmuyordu." diyor. Biz baştan anneyi, babayı GASMEK'ler üzerinden eğitime alıyoruz. Bu durumlar varsa alınması gereken tedbirlerle ilgili hem hukuki hem Aile Bakanlığının hem de bizim Büyükşehir Belediyemizin yaptığı çalışmaları anlatıyoruz. Aileyi bu işin içine koymazsak kesinlikle olmuyor. Zaten bu BAHAR, AMATEM programının içerisinde dikkat ederseniz aile rehabilitasyonu da vardı. Aileyle birlikte bu işi çözmek gerekiyor; aksi takdirde,

yeniden aileyle bir araya geldiğinde daha yeni sorun alanlarıyla karşı karşıya kalıyoruz. Hem önceden bilinçlendirmek hem de oluştuktan sonra aileyle birlikte çözecek bir çalışma içerisindeyiz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Sayın Mustafa Köse Vekilimizin söz talepleri var.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Sayın Bakanım, Kıymetli Başkanım; çok teşekkür ediyorum.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Rica ederim.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Hem sunumunuz için hem arkadaşları bizim yerimize ağırladınız, onun için teşekkür ediyoruz

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Rica ederim.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Ramazan olmayan bir zamanda olsaydı biz de inşallah...

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Beklerim, herkesi yeniden beklerim.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Her zaman geliyoruz zaten.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Biz, hemen iadeziyarete geleceğiz tekrar.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Beklerim.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Her zaman misafirperverliğinizi gösteriyorsunuz.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - İnşallah, o kültür gezisine de davet ediyoruz.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - İnşallah tekrar geleceğiz.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - İnşallah.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Çok teşekkür ederiz.

Aslında hemşehrimizdir Turgut Cansever, onun çok güzel bir sözünü söylediniz.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Evet.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Belediyelerin böyle insana dokunan işleri olduğunda ben de hep ifade ederim, Turgut Cansever diyor ki: "Şehri imar ederken nesli ihmal ederseniz ihmal ettiğiniz nesil gelir, imar ettiğiniz şehri imha eder." Çok güzel bir söz ve bunun gereğini yerine getirmişsiniz. Şehri imar ederken aslında nesle göre bir imar planı yapmışsınız.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Çok şükür; elimden geldiğince, gücüm yettiğince yapmaya çalışıyorum.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Yapmaya çalışıyorsunuz gücünüz yettiğince. Aslında, hani belediye başkanları için meşhur bir söz vardır "Belediye başkanı bir adam asamaz, bir de para basamaz; onun dışında her işi yapabilir" derler; dolayısıyla onu yapabildiğinizi gördük.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Çok şükür.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Allah razı olsun, çok teşekkür ederiz.

Uzun yıllardır görüyoruz bunu, sizi çok uzun zamandır tanıyoruz yani bir anne şefkatiyle yaklaştığınızı biliyordum ama bugün nene şefkatiyle yaklaştığınızı da...

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Evet, nene oldum.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Onu biliyoruz ama onu da ifade etmekten çekinmemeniz de çok güzel. Ellerinize sağlık.

Bir şey sormak istiyorum Başkanım.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Buyurun.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Burada, Mithatpaşa Mahallesi'ndeki Hayat Projesi örneğini anlatmıştınız.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Evet.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Bu, kentsel dönüşüm projesi mi, Bakanlıkla birlikte yapılan bir iş mi; orayı kaçırdım. Kamulaştırmayla yaptığınızı söylediniz.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Kamulaştırmayı biz yapıyoruz Büyükşehir olarak.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Tamam, şimdi onu soracağım işte.

Şimdi, normalde, tabii, park alanı, işte spor tesisi ya da sosyal aktivite alanları belli bir oranda oluyor imar planlarında. Siz burada bir fedakârlık almışsınız, ya vatandaşın ya Belediye imkânlarından bir fedakârlıkla bu alanları büyütmüşsünüz, onu görüyorum çünkü o mahallede bu kadar büyük sosyal donatı alanı yapılmıyor normalde imar planlarına göre.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Yok, evet.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Bunu nasıl finanse edebildiniz? Çok önemli bir iş çünkü. Buradan hareketle bir şey daha yani iyilik bulaşıcı, işte yapıldıkça, paylaştıkça artıyor, çoğalıyor. Bu yaptığınız çok güzel örnekler başka belediyeler tarafından alınılanıyor mu, size başvuru geliyor mu yani bunu paylaşıyor musunuz? Onu da merak ettim, sorayım dedim.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Şöyle, gelip inceliyorlar. Bizim mesela bu akşam Mustafa Demir Başkanımızın başkanlığında belediye başkanlarıyla toplantımız var. Onlar bütün belediye başkanlarını, tek tek bölgeleri geziyor. Biz yaptıklarımızı anlatıyoruz, herkesin birbirinden öğreneceği çok şey var, bir etkileşim var. Ben de mesela nerede iyi bir şey varsa... Mesela, Elâzığ'da Beyaz Ev'i gördük; Samsun'a gittik, başka bir şey gördük. Kimde ne iyi bir şey varsa ben ekibi gönderiyorum, kendimize uygulamaya alıyoruz. Bu anlamda bir etkileşimimiz var ve birbirimizden iyi şeyler öğrenmeye çalışıyoruz. Mesela, Gazi Konut'u Erzurum'dan gittim öğrendim. Hayvancılıkla ilgili bir çalışma yapmış, çok başarılı, şimdi besi bölgesinde ne yapılacağını Erzurum'a arkadaşları gönderip inceletiyorum. Aydın Belediyesinin otistik çocuklarla ilgili yaptığı bir model var, ekibi Aydın Belediyesine gönderdim. Kimde ne iyi iş çıkıyorsa ekibi gönderip onu uygulayacağımız bir modeli çalışıyoruz Sayın Vekilim. Birbirimizden öğreneceğimiz çok... Her gün bir şey öğreniyoruz, ben her gün bir öğrenci olarak bu şehri daha iyi nasıl yönetebilirim diye öğrenmeye çalışıyorum.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Eyvallah, Allah kolaylık versin Başkanım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Bakanım...

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Çok özür dilerim.

Yani kamulaştırma bedelleri de yüksek çıkacağı için onu...

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Şöyle yapıyoruz: Oradaki modelimiz biraz Kayseri modeli. Aslında, Kayseri hayırseverlikte bizden daha iyiydi ama işte, mesela biz 126 okul yaptık, 100 bin çocuk sisteme girince herkes anasının, babasının, dedesinin, nenesinin adına okul yaptı. Bilim merkezi yaptık; mesela, geldi Golden Rose'un sahibi, "Ben annemin adına okul yapmak istiyorum." dedi, "Bize bilim merkezi lazım." dedim. Şimdi, o 30 dönümü kamulaştırdıktan sonra o bölgede sağlık ocağı yoksa birinci basamağı bir hayırsever yapıyor, oraya okul lazımsa öbür hayırsever yapıyor. Kamulaştırmayı biz yaptıktan sonra park kısmını, bana dair olan lojistik kısmı yaptıktan sonra isimleri veriyorlar, hayırseverleri sisteme alıyoruz. Bu, bizim maliyetlerimizi azaltıyor ve orayı sahiplendiriyor, hamilik yapıyor, ismini veriyor; o da mutlu, mahalle de mutlu hâle geliyor. Biz şu anda herhâlde Kayseri'yi bu konuda geçtik gözüküyor. Ayşe Hanım, hayırdı yarışıyoruz sizinle.

AYŞE BÖHÜRLER (Kayseri) - Geçmemiş de olabilirsiniz, itirazımız olabilir.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Evet, Kayseri Belediye Başkanına ve oraya bir cevap hakkı doğdu, belki onları da çağırırız.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Yalnız bugün Avrupa Birliğine girdiler şeyde.

AYŞE BÖHÜRLER (Kayseri) - Pastırmamızla.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bizden önce girdiniz.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - 40'ıncı ürün, Avrupa Birliğine 40'ıncı ürün olarak girdiler. Memduh Başkan ciddi gastronomi çalışıyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Bakanım, bir söz talebi daha var ama karşılamadan önce Orhan Vekilim bana bir işaret etti. Bayburt'ta da biliyorsunuz, hiç suç işlenmiyor, son altı ayda hırsızlık bile olmamış. Hani diyorsunuz ya "Şehirleri dolaşıyorum ne yapıyorlar diye." Bayburt'a da gidip böyle oranın dokusunu...

ORHAN ATEŞ (Bayburt) - İnşallah, bekliyoruz Başkanım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Orada demek ki çok güçlü koruyucu faktörler var; muhtemelen aile yapısı, gelenek göreneğin devam etmesi, millî kültürün devam etmesi... Çok kadim de bir şehir.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Yatır dolu.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - "Yatır dolu." diyor Mustafa Vekilim, onun da mutlaka etkisi vardır. Yani hakikaten öyle, gidip görmek lazım.

Sayın Elif Esen Vekilimizin söz talebi var.

Buyurun lütfen.

ELİF ESEN (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kıymetli Başkanım, Sayın Bakanım; hoş geldiniz.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Hoş bulduk, sağ olun.

ELİF ESEN (İstanbul) - Sizi görmek güzel. Ben heyette bulunamamıştım, gelememişim, başka bir programımla çakışmıştı ama öncesinde Engelli Komisyonu'yla gelmişim.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Evet, Engelsiz Yaşam Merkezimiz...

ELİF ESEN (İstanbul) - Orada da yine uluslararası bir fonla yapmış olduğunuz Engelli Merkezinizi ziyaret etmiştik.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Evet, Kuveyt Fonu'ndan almıştık onu da.

ELİF ESEN (İstanbul) - Yani çok çok başarılı bir çalışmaydı, gurur duyuyoruz tabii. Yani sizler gibi belediyenin işleyişine bu kadar hâkim olan ve çalışmalarını da halka başarılı ve değer üreten bir şekilde yansıtan bir Başkanın öncelikle bulunması ve kadın olması önemli bir değer, teşekkür ediyorum size.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Teşekkür ediyorum.

ELİF ESEN (İstanbul) - Bir muhalefet partisi milletvekili olarak artıya artı, eksiye eksi demek gerekiyor yani hakkaniyetle yaklaşmak gerekiyor.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Siz bizim kardeşimizsiniz ya, biz sizi muhalefet olarak görmüyoruz.

ELİF ESEN (İstanbul) - Bizim öyle, eskiye dayanan bir tanışıklığımız da var ama tamamen objektif bir değerlendirme benim şu an yapmış olduğum.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Eyvallah, sağ olun.

ELİF ESEN (İstanbul) - Kıymetli buluyorum çünkü bahsettiğiniz şeyler... Benim zaten yapmış olduğunuz işlere de farkındalığım var, dosyanızı da hızlıca bir çevirdim, baktım. Aslında bizim burada konuştuğumuz ve kurgulamaya çalıştığımız sistemin de bir modülünü uyguluyorsunuz siz Gaziantep'te. Tabii, burada Aile Bakanlığı'ndan gelen tecrübeleriniz de mutlaka, sosyal değer üretmek anlamında, halka dokunmak anlamında faydalı olmuştur diye düşünüyorum fakat tabii, sistemleri güncellemek gerekiyor. Sizin bakanlığınızın döneminin üstünden bile uzun yıllar geçti ve teknoloji girdi hayatımıza ve teknoloji pek çok şeyi değiştirdi, dönüştürdü, faydalanabileceğimiz avantajları var ve biz bu Komisyonun üyesi olduğumuz andan itibaren bir şey öneriyoruz, öncelikle asıl önemli olanın, sizin de belirttiğiniz gibi, veriyi doğru kullanmak yani ulusal veri sisteminin doğru bir şekilde okunması, değerlendirilmesi ve uygulanması. Bu ulusal veri sistemini de ulusal bir koordinasyonla yine... Fakat siz konuşmanızda "verinin paylaşımı" dediniz ve hani siz de devlet kurumunuz aslında yerel yönetimler olarak ama yerel yönetimlerde ilçe belediyelerinin bile verilerine yeri geldiğinde ulaşamadığınızdan bahsettiniz; bu, anlaşılabilir bir şey değil aslında.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Değil, evet.

ELİF ESEN (İstanbul) - Verinin paylaşımında, yine bizim önerdiğimiz sistemde, kademeli bir şekilde verinin belli devlet kurumları arasında ve belli yetki ve sorumluluklardaki kişiler tarafından okunabilmesi ve değerlendirilebilmesini öneriyoruz. Yine şunu ifade etmek istiyorum: Bir zincir en zayıf halkası kadar güçlüdür. Biz devlet kurumları arasında bir bağ kuramazsak yetki ve

sorumluluk anlamında... Çok sık komisyonlara katılıyorum ve sorduğum sorularda, sizin yerinizde oturan bazı makamlardaki sorumlulara sorduğumuz sorularda yeri geldiğinde şunlarla da karşılaşabiliyoruz: "Peki, siz bu sistemi kurdunuz, bunu kim ölçüyor, kim değerlendiriyor ve bundan sonraki denetleme mekanizması kısmı kimde?" dediğimizde cevapsız kaldığımız kurumlar oldu.

Şimdi, biz isteriz ki -bizler vatansız insanlarız- bu sistem düzgün işlesin, ülkemiz güçlü olsun, vatandaşımız hizmet alabilsin. Bir sistemi ürettiğinizde, hizmeti ürettiğinizde onun denetlenebilir olması lazım ki o zincir güçlü bir şekilde devam etsin.

Şimdi, birinci sorum şu: Veri paylaşımında bu kademelendirme sistemi için öneriniz olur mu? Çünkü hazırlanacak raporda bunun güçlü bir şekilde önerilmesi lazım ki devlet politikası hâline gelebilsin ve uygulanabilsin.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Vekilim, biz şöyle çözdük, kendi yerel çözümümüz: Valimize dedim ki bir vali yardımcımızı bu iş için görevlendirelim. Biz de bütün verileri -vali yardımcımızla birleşip- yazılım yaptık Bilişim AŞ olarak. Neden ihtiyaç hissediyorum? Hangi yazının nerede beklediğini göremiyorum; bu çok büyük bir sorun.

ELİF ESEN (İstanbul) - Tabii.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Hız zamanı, bir okul için 30 imza gerekiyor, 30 imza. Bu 30 imzanın hangisinin nerede beklediğini göremiyorum, göremediğim şeyi yönetemiyorum.

ELİF ESEN (İstanbul) - Yönetemezsiniz.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - O yüzden bir vali yardımcımıza verdik, yazılımı biz yazdık Bilişim AŞ olarak, ilgili birimlerden de veriyi girdirmesini sağlattık. Şimdi, ben baktığım zaman "Hangi yazı hangi bakanlıkta, ne zaman çıktı, hangi sayı numarasıyla bekliyor?" Bunu görmeyi kendi içimizde çözdük. Bunu devlet aklıyla yönetecek metodolojiyi bu Komisyondan çıkan raporla sizin çözmeniz lazım. Bizim kendi yöntemimiz bu oldu, bizim buna gücümüz yetti.

ELİF ESEN (İstanbul) - Bu simülasyonda başarılı oldunuz mu yani? Çözüldü değil mi yani kısmen de olsa?

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Olduk, olduk. Yani bir vali yardımcısı başkanlığında bir yazılım var; kim Ankara'ya ne yazı gönderiyorsa oraya giriyor. Dolayısıyla hangi bakanlıkta Gaziantep'e ait veri nerede bekliyor, ben orada görüyorum.

ELİF ESEN (İstanbul) - Tamam.

Bizim, burada da çocuğu koruyabilmek için devlet kurumlarının yani aslolan bakanlıkların birbiriyle veri anlamında konuşabilmesi lazım ve iş birliği yapabilmeleri, mükerrerlikleri önlemesi lazım.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Evet, aynen.

ELİF ESEN (İstanbul) - Şimdi, mükerrerlikten söz açılmışken şunu sormak istiyorum... Yine, çok tebrik ediyorum bu arada; "Etki analizleriyle değerlendiriyoruz ve başarılarımızı görüyoruz." dediniz.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Başarısızlığımızı da görüyoruz, başarısız da olabiliriz sonuçta ama orayı düzeltici önlem alıyoruz.

ELİF ESEN (İstanbul) - Evet, tabii.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Zaten onun için var ölçme değerlendirme.

ELİF ESEN (İstanbul) - Bunu net bir şekilde görebilmeniz önemli.

Şimdi, bunlarda, özellikle suç kısmında mükerrerliği önlemek noktasında almış olduğunuz tedbirlerin etkili olduğunu gördünüz mü? Çünkü dün bir sunum aldık, bir örnek verildi; çocukların 6 kere aynı suçu tekrar ettiğinden bahsedildi. O zaman, burada sistemde bir sorun var, eğer 6 kere aynı suçu tekrar ediyorsa burada önlemede başarılı olamamışız demektir bu.

Yine, önerilerden biri de şuydu: Burada mükerrerlik noktasında cezalarda düzenlenmesi gereken bir konu var fakat ailenin de çocuğun işlediği suçtan belli ölçüde sorumlu olması ve ailenin de iş birliği yapması istendi. Fakat yine biliyorum ki -Aile Bakanlığıyla ilgili uzun yıllardır gözlemliyorum- mesela, Bakanlık bir ile, ilçeye bir eğitime, farkındalık eğitimine gittiğinde ailelere duyuru yapılıyor: Gelin, işte, bu konuda eğitim verilecek. Ama Bakanlık yetkilileri bir gidiyor ki salon boş, birkaç kişi var. Ailelere arka planda böyle kendi aralarında çıkan bir şeyle ikinci bir defa bir eğitim verilmeye kalkıldığında "Ya, gitmezsek biz bir müeyyideye tabi olabiliriz." endişesi, ailelerin o salonu doldurmasına sebep oluyor; sizin böyle uyguladığınızı... Sadece ailelerinin inisiyatifine bırakıyor musunuz? Sivil toplumda da vardır bir ödül-ceza mekanizması gibi ya da işte "Geleni şöyle destekleyeceğiz." gibi bir şeyiniz oluyor mu? Bunu da merak ediyorum.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Sayın Vekilim, bu iş kesinlikle gönüllü olmaz. Baştan beri en az 5 defa söylediğim bir şey var; bu iş zorunlu olacak, ailesiz olmaz. 6 defa çocuk suç işliyorsa -hatırlarsanız biz 6284'ü hazırlarken "töre cinayeti" diye indirimler vardı, biz azmettiren de aynı cezayı verdik; azmettiren de yanındaki anası, babası- bu çocuğun anasının, babasının hiç mi suçu yok? Dolayısıyla artık öyle bir yasal altyapı ortaya koymalıyız ki hem zorunlu olmalı hem cezalar çok ciddi artmalı. Mesela, ben Avrupa'daki, Amerika'daki bu ceza oranlarına baktım, en az yirmi yılla başlıyor, biz Ahmet'i dört yılda çıkarttık; bu olmaz. Zaten o ceza arttığında ana baba ona izin vermez. En önemli şey, cezaların mutlaka artırılması gerekiyor.

ELİF ESEN (İstanbul) - Bir müeyyide olması gerekiyor, değil mi? Çünkü gönüllülükle bu işler bir yere kadar yürüyor.

"Denetimli Serbestlik ve Aile Akademisi" demişsiniz. Şimdi, burada, suç işleyen kişinin o cezasını çektikten sonra hayata kazandırılması önemli. Yine, suçu kategorize ettiğinizden bahsediyorsunuz, mesleklenme herhâlde burada çok önemli bir etken ama mesleklenemeyecek derecede olanları da nasıl bir yöntemle yine suçtan koruyorsunuz? Onu da merak ettim.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Kübra Hanım daha iyi cevap verir çünkü işin başında.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANI KÜBRA ÇİNKİLİÇ - Öncelikle herkese merhabalar.

Şöyle: Denetimli Serbestlik Genel Müdürlüğüyle yaptığımız protokolün çerçevesi denetimli serbestlik sebebiyle hakkında karar verilmiş kişilerin hâkimler tarafından Gaziantep Aile Akademisine gelerek hem imza yükümlülüklerini orada gerçekleştirmeleri hem de orada psikolojik danışmanlık hizmeti almaları... Gaziantep Aile Akademisinin şöyle ayırıcı bir tarafı var: Biz merkeze gelen herkesle bir ön görüşme gerçekleştiriyoruz ve bu ön görüşmeyi bir psikolog yapıyor. 12 kurumun iş birliğinde gerçekleştirilen bir

model Gaziantep Aile Akademisi, dolayısıyla yalnızca psikolojik danışmanlık hizmetinden bahsetmiyoruz. Bizim GASMEK'ler bünyesindeki mesleki eğitim kurslarından bahsediyoruz.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - İş garantili bunlar.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANI KÜBRA CİNKILIÇ - Kaymakamlıkların sosyal yardımlaşma, dayanışma vakıflarından bahsediyoruz; Aile Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğünün SED yardımından, evde bakım yardımından bahsediyoruz; belediyelerin sosyal yardım hizmetlerinden bahsediyoruz. Dolayısıyla kişi Aile Akademisine girdikten sonra...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Meslek odaları ve sanayi odasını da katmıştınız; onu unutmayın.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANI KÜBRA CİNKILIÇ - Tabii, sanayi odasının...

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Organize sanayide de var, sanayi odasında da var, iş garantili meslek kursları var.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANI KÜBRA CİNKILIÇ - Organize sanayi bölgesinde hem kreşimiz hem lise eğitimimiz var. Dolayısıyla aslında Aile Akademisi elbette kaynak olarak belediyenin fonladığı bir model olmakla birlikte, tüm kurumların iş birliğinde protokolüyle işleyen bir model olduğundan biz ilgili kişiyi çeşitli hizmet modellerine yönlendirme ve o hizmet modellerinin devamında takip etme şansına sahibiz; böyle kıymetli bir tarafı var açıkçası.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Bu projede psikiyatriste ihtiyaç duyulmuyor mu?

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Çok ihtiyaç var.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Çok ihtiyaç var.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Zaten bizimkilerin mesela orada en az tecrübesi olan psikologlar, psikiyatrlar kaç yıl...

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANI KÜBRA CİNKILIÇ - Efendim, şöyle: Bizim Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin psikiyatri servisi olan bir hastanemiz de olduğundan kaynaklı, vaka takiplerini aslında hem Aile Akademisi hem de gerekirse İlayet Topçuoğluna yönlendirme, gerekirse de şehrimizdeki diğer psikiyatri servislerine... Çünkü İl Sağlık Müdürlüğü de bizim paydaşlarımızdan biri, böyle konforlu bir tarafımız var.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Benim söylemek istediğim şuydu: Böyle bir projenin içerisinde bir psikolog varsa aynı ortamda bir psikiyatristin de olması gerekir yani o kişiyi bir daha göndermemek gerekiyor, orada o sorunu çözmek lazım diye düşünüyorum.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Aile Akademisinin içerisinde...

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Aile Akademisinin içerisinde...

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANI KÜBRA CİNKILIÇ - Anladım, Aile Akademisinin içerisinde bir psikiyatrist yok çünkü hem Sağlık Bakanlığında bulunması meselesi var hem de hastanemiz olması sebebiyle...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - O kadar psikiyatrist bulmak da zor, değil mi?

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Tabii, o da Sağlık Bakanlığının...

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANI KÜBRA CİNKILIÇ - Evet, bir mekân değişikliği çeşitli güçlükler getiriyor olabilir ama her iki kurum da belediye çatısında çalıştığı için ve biz her vakaya bir danışan atadığımız için o danışan aslında o takibi sağlıyor yani biz gerekirse araçla bile götürmek, işte o süreci takip etmek gibi gibi çeşitli modelleri uygulamaya çalışıyoruz.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Benim aslında söylemek istediğim şu: Bunu sadece Gaziantep bazında düşünmemek lazım yani bu projeyi 81 ile yaymak lazım, öyle düşündüğümüz zaman ona göre...

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANI KÜBRA CİNKILIÇ - Tabii, o çeşitli güçlükler getirir, haklısınız.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Sizin böyle bir imkânınız var ama birçok ilin böyle bir imkânı yok.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANI KÜBRA CİNKILIÇ - Tabii.

ELİF ESEN (İstanbul) - Sosyal hizmet uzmanlarıyla çalışıyor musunuz?

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Evet, akademinin içinde var.

ELİF ESEN (İstanbul) - Yani çünkü onlar da çok önemli bir paydaş bu konuda.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Hem sosyolog var hem sosyal hizmet uzmanı var hem de Diyanetten manevi danışmanlık alıyoruz, bu da var yani hepsi birlikte çalışıyor.

ELİF ESEN (İstanbul) - Son bir şeyi merak ediyorum: Bu sosyal inceleme raporları yani SİR'lerle ilgili -aslında bu Bakanlığın sorumluluğunda olan bir konu ama- sizin görüşünüz nedir? Bir öneriniz var mı o konuyla ilgili?

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANI KÜBRA CİNKILIÇ - Bu arada ben de eski Aile Bakanlığı çalışanıyım dolayısıyla SİR meselesini yakinen bilirim.

Evet, sosyal inceleme raporları Aile Bakanlığı özelinde -hem çeşitli mahkeme kararları hem de tedbir kararları- bu çerçevede takibi yapılması gereken ve çok kıymetli evraklar ama belediyelerde de sosyal yardım yönetmelikleri vardır ve sosyal yardım yönetmeliklerinde de zaten aslında belli bir rapora bağlanmak zorundadır hizmet. Dolayısıyla bir zorunluluk olmamakla birlikte, net bir format ülkemizde bulunmamakla birlikte biz yerelde, Gaziantep'te bütün sosyal yardım hizmetlerimizi sosyal inceleme raporuna bağlayarak yürütmeye ve devam ettirmeye çalışıyoruz.

Aile Akademisinde aldığımız vakaları da aslında bir görüşme raporu formatında, yine bizim GBB Bilişimin oluşturduğu yazılıma, KVKK'ye bağlı olarak, çeşitli kısıtlamalarla, bahsettiğiniz kademeli meseleyle, herkesin göremediği şekliyle tüm raporları o şekilde tutuyoruz ama aslında tüm hizmet modellerimiz içerisinde SİR zorunlu bir evrak.

ELİF ESEN (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Lütfiye Selva Çam Vekilimizin söz talepleri var.

Buyurun Sayın Vekilim.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Başkanım, teşekkür ediyorum Komisyon dışından bir üye olarak söz verdiğiniz için.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Estağfurullah.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Başkanım, hoş geldiniz.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Hoş buldum.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Ben bugün özellikle bu sunumu dinlemek üzere geldim çünkü biliyordum ki muhteşem bir şey çıkmıştır yani çalışma tarzınızı çok iyi bildiğim için.

Çok teşekkür ediyorum.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Rica ederim.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Verinin son yüzyılda en değerli hazine olduğu bilinciyle inanılmaz bir iş çıkarmışsınız, özellikle o yazılım kısmının kendi bünyenizde olması bence bir nebze de olsa işlerinizi daha kolaylaştırmış.

Tabii, sormak istediğim soruların bir kısmı soruldu, özellikle bu etki analizi ve baştan sona... Bir defa kaç senedir bu işi yapıyorsunuz yani kaç yıldır bu sistem var?

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Akademi kurulalı yedi yıl oldu.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Yedi yıldaki o veriler gerçekten çok önemli.

Başkanım, ben de o verileri almak isterim çünkü bizim de sonuçta ilimizde karşılaştığımız güçlükler var bu anlamda; belki de küçük bir prototipini burada bir ilçemizde yapabiliriz.

Bir de yetenek avı yaptığınızdan bahsettiniz. Mesela, burada çıkardığımız sporcular veya hani belli başarıyı elde etmiş çocuklar var mı? Bunlar da rol model olarak en azından diğerlerine gösterilebilir, küçük filmler yapılabilir, bu anlamda teşvik edici bir rolü olabilir diye düşünüyorum. Var da biz bilmiyorsak en azından YouTube'da veya sosyal medyada bunları çok daha viral hâle getirebiliriz çünkü hep kötü örnekler daha fazla önem taşıyor. TUDEP, muhteşem bir çalışma, yani gerçekten hayran kaldım, ellerinize sağlık ama ondan da öte Yarı Yol Evi.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Yarı Yol Evi en önemli kısım.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - En önemli kısım çünkü bir şekilde tedavi ediyorsunuz ve dışarıya çıkardığınız ama o dönemi geçirebileceği, kendini rehabilite edeceği, rehabilitasyona gitse bile uyum sağlama noktasında çok ciddi sıkıntıları ben gözlemliyordum. Bu da gerçekten örnek alınabilecek bir proje.

Suç haritanızı çıkarmışsınız, Türkiye'nin böyle bir suç haritası var mı ben Başkanımıza sormak isterim, belki daha önceki sunumlarda gelenler söylemiştir.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Biz mahalle bazlı çıkardık. Kent Bilgi Sistemi ve Coğrafi Bilgi Sisteminde ASDEP'i uyguluyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Başkanım, şöyle: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın devam eden yeni bir inisiyatifi var. Hane bazlı risk faktörlerini belirliyor yani sadece suça sürüklenen çocuklar noktasında değil de mesela, kadına şiddet, hatta yaşlılık ve benzeri diğer sosyal problemleri de anında tespit etmek için böyle bir şey yaygınlaşacaktır yine coğrafi bilgi sistemlerini kullanarak. Öyle bir şey var şu anda.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Bir de cezaevinde ailesi olan çocuklar benim de kayıp olarak gördüğüm bir kitleydi; bunun için de bir çalışma yapmışsınız, bence bu da çok kıymetli.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Önce yetim çocuklarla başladık, 5 bin yetim çocuğa bire bir danışman verdik, baktık ki cezaevinde annesi babası olanların durumu daha kötü.

Şu anda kaç aile oldu?

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANI KÜBRA ÇINKILIÇ - Efendim, biz yaklaşık bine yakın aileye ulaştık ve şöyle bir mesele var, süreç içerisinde şunu fark ettik: Yetim ailelerle 2015 yılından bu yana çalışıyoruz ve müstakil bir merkezimiz var. Onlarla çalışırken zaman zaman onların yönlendirdiği, zaman zaman sahada karşılaşılan, özellikle babası cezaevinde olan, hani belki de yetim çalışmalarına onlar da dâhil edilebilir gibi baktık ama baktık ki aynı şeyden bahsetmiyoruz. Risk faktörleri çok farklı, iki aileyi bir araya getirmek.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Zaten terzi sistemi diyorsunuz ya.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANI KÜBRA ÇINKILIÇ - Evet, dolayısıyla, artık mesela günleri ayırdık, programları ayırdık, biz yaz dönemlerinde çocuklara kamplar yapıyoruz, onları ayırdık ve aslında tam da o terzi usulünü orada ortaya çıkarmaya çalıştık çünkü hepsine farklı bir şey söylemek ve farklı bir yöntemle yaklaşmak gerekiyor, diğer türlü o toptancı yaklaşım maalesef çözüm olmuyor.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Bir de Yetim Koordinasyon Merkezinin çocuk sayımızı söyle.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANI KÜBRA ÇINKILIÇ - Yaklaşık 5 bine yakın orada bizim kayıtlı çocuğumuz var, anneleriyle birlikte onlarla; mesela, her çarşamba biz Eğitim Koordinasyon Merkezinde anneleri kesin ağırlarız çeşitli gruplarla, çeşitli konularla ve onlar bilirlir çarşamba günü oradalar.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Aslında grup terapisi yapıyorlar. "Ben yalnız olmadığımı gördüm, mücadele etme gücüm arttı, bu bana öz güven getirdi." diyor ben onları dinlediğim zaman. Ama cezaevinde annesi babası olanların daha özel çalışılması gerekiyor.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Bu gece kreşleri de çok kıymetli Başkanım, beni yıllar öncesine götürdü, Ekonomi İşler Başkanlığı döneminde kadın çalıştaylarına.

Bir de son olarak, önleyici tedbirler kapsamında Millî Eğitim Bakanlığıyla bir çalışmanız var mı, özellikle de okullarda? Yani belediye olarak belki sizin göreviniz değil ama suça karışmadan önce yani bu çocukların suça eğilimi olup olmadığının tespit edilmesi... Kendiniz suça karıştıktan sonraki kısım ile ilgili çok muhteşem çalışmalar yapmışsınız; işte, yetenek avından tutun da çocukların eğilimlerini tespit etme, psikologlara yönlendirilme noktası. Burada mesela, dijital bağımlılık, şu anda bence en büyük tehdit çocuklarımız için dijital bağımlılık ve bu sonuçta şiddete mahal veren ve suça sürüklenmesini de sağlayan bir argüman oldu artık. Burada Millî Eğitimle okullar bazında bir çalışma yapılabilir mi, siz belediye olarak yine buna öncülük eder misiniz?

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Şöyle Başkanım: Ben buraya sunumu hazırlarken Avrupa'daki gelinen sistem ile bizim sistem arasındaki farkları da biraz çalıştım, müsaade ederseniz onu da anlatmak istiyorum.

Erken uyarı dediğimiz risk tarama sistemi okullarda oluyor dolayısıyla rehber öğretmenlerin en büyük görevlerinden bir tanesi bu. Birincisi, burada olay olmadan önce fark ediliyor ve direkt müdahale ediliyor.

İkincisi, zorunlu sosyal ve duygusal eğitim; bu, haftalık ders gibi, öfke yönetimi, empati, çatışma çözümü, bunlar da okulda hallediliyor sevgili Başkanım.

Üçüncüsü, akran ara buluculuğu. Mesela, biz bunun faydasını çok gördük, Gaziantep'te uyguladık ve çok faydasını gördük. Burada bir ağabey modeli üzerinden -çünkü seni dinlemiyor ama o ağabeyi dinliyor- bir çalışma yaptık. Aile eğitimleri çok kritik ama ihmal ediliyor. En büyük meselelerden bir tanesi...

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Az önce söylediğiniz gönüllülük esasının olmaması gerekiyor Başkanım.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Evet, zorunlu olacak.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Yani zorunlu olmadığı takdirde yine eğitilmiş aileler bu eğitime katılıyor -problemler çocukların anneleri- problemliler yine katılmıyor.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Aynen.

Dijital şiddet içerikli filmlerin sorunu... RTÜK'ün gerçekten çalışması lazım, burada gerçekten sorun var, gerçekten aileyi parçalıyor, çocuğu şiddete sevk ediyor ve biz hep sonuçla uğraşyoruz. O modeller üzerinden RTÜK'ün gerçekten iyi çalışıp baştan medya okuryazarlığı, anneyi... Yasaklama da değil anne babayı uyaracak ve onu yönetecek şekilde yeni bir modele ihtiyaç var gözüküyor. Dijital şiddeti zaten konuştuk.

Şimdi ben Millî Eğitim Müdürümüze dedim ki: Ne kadar ev genci var -şimdi yeni bir şey çıktı ya; ev genci- bana bu sayıyı söyle dedim. Ben bu sayıyı alayım, GASMEK'lerde, sporda; ne istiyorsa, bu çocukları tarayayım çünkü 36 tane GASMEK'im var. Bu çocuk benden ne istiyorsa bunu ona verecek, o evden çıkaracak bir model çalışalım. Şimdi, Millî Eğitim Müdürümüze bunu çalışmaya başladık.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Ellerinize sağlık.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Eğer onu da başarabilirsek... Çünkü tesislerim çoğaldı, daha önce yapamazdım, şu anda o ne istiyorsa ona verecek tesisim var.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Ellerinize sağlık.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - İnşallah.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Çok teşekkür ediyorum ben verdiğiniz bilgilerden dolayı, sağ olun.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Rica ederim, sağ olun.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Teşekkür ediyoruz Sayın Vekilim.

Şebnem Bursalı Vekilimizin de bir söz talebi var.

Buyurunuz lütfen.

ŞEBNEM BURSALI AKSOY (İzmir) - Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Çok Değerli Başkanım, Bakanım; hoş geldiniz, öncelikle sizi burada ağırlamaktan ziyadesiyle memnun olduk. İkramlarınız için de teşekkür ediyorum, sağ olun.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Afiyet olsun.

ŞEBNEM BURSALI AKSOY (İzmir) - Ama ikramlardan daha da önemlisi burada bizimle iki saattir paylaştığınız tecrübeleriniz ve yaptıklarınızla gerçekten "Gaziantep modeli" diye bir modelin ne kadar kıymetli olduğunu bir kez daha gördük. Sizi, ben gazetecilik dönemimden beri, çok uzun yıllardır tanıyan bir kardeşiniz olarak, gerçekten masanın her tarafında bulunmanızın bugün yerel yönetimde ne kadar önemli katkısı olduğunu da bir kez daha görmekten dolayı gerçekten ziyadesiyle memnun olduğumu söylemek isterim. Biz benzer bir modeli aslında yine çok Değerli Başkanım ve Komisyon üyesi arkadaşlarımızla İstanbul Gaziosmanpaşa'da yaptığımız inceleme çalışmasında da yerel yönetim değil ama kaymakam ve diğer kamu temsilcilerinin uyumlu çalıştığında nasıl olumlu sonuçların çıktığına projeler üzerinden tanıklık etmiştik. Bugün de ama Gaziantep genelinde hem böyle bir büyükşehir...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok yapılandırılmış...

ŞEBNEM BURSALI AKSOY (İzmir) - ...hem de açıkçası çok -tırnak içinde söylüyorum- dezavantajlı olmasına rağmen Suriyeli mültecilerin -siz kendiniz de ifade ettiniz, 500 bin Suriyeli kardeşimizle biz on üç yıldır birlikte yaşadık- ve rakamlar üzerinden gidersek Türkiye genelinin yüzde 10 üzerinde bir çocuk ve genç nüfusu ve tabii ki okuyan çocuk anlamında da altıda 1'inin Suriyeli olması ve buna rağmen bir sorun çıkmaması gerçekten takdire şayan ve bu tabii ki emekle, yapılan proje ve takiple oluyor. Ben çok kıymetli buldum. Siz sonuçtan ziyade sebeple mücadeleyi tercih ettiğinizi söylüyorsunuz ve bunun için de neler yaptığınızı kapsamlı biçimde gördük.

Benim yaptığınız sunum içinde en kıymetli bulduğum başlık açıkçası cezasızlık algısıyla mücadele oldu Sayın Başkanım. Yani burada, çocuğun tabii ki cezasından daha önemli bulduğum benim, o çocuğu yetiştiren anne-baba, ebeveynle ilgili olan ve bunun yasal düzlemde de kapsam içine alınmasıyla ilgili. Ben kişisel olarak açıkçası bunu önemsiyorum çünkü bir çocuğu dünyaya getirmek kolay ama önemli olan o çocuğu yetiştirmek, o çocuğu yetiştirecek olan da anne-baba öncelikle ve siz kendiniz de bu başlıklarda sundunuz. Çocuğu suçtan uzak tutmanın en önemli sebeplerinden biri ona alternatif sunmak. O alternatif de anne-baba yetiştirirken başlıyor. Bununla ilgili bir modeliniz var mıdır ya da şu cezasızlık algısında hani çocukla birlikte aileyle yapılacak olan işlerde daha somut bir şey var mı söyleyebileceğiniz, bunu öğrenmek isterim.

Çok teşekkür ediyorum.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Şimdi, o kadar önemli ki söylediğiniz; her bir çocuk bir hayat. Her bir hayata dokunduğumuzda mikro çalışıp makroya ulaşmamız gerekiyor. Özellikle yüksek risk grubu oluşturan aileler üzerinde özel çalışmak gerekiyor, işte, bu cezaevinde annesi babası olan çocuklar gibi. Buradaki en önemli şey okul merkezli çalışmayı daha güçlendirmemiz gerekiyor ve bu takip sistemini daha güçlü hâle dönüştürmemiz gerekiyor. Özellikle rehber öğretmenler yüksek riskli öğrencileri bizden daha iyi biliyorlar. Bu yüksek riskli öğrencilerin annesiyle, babasıyla zorunlu -gönüllü değil- çalışacak modeli çok daha güçlendirme ihtiyacı görüyorum ben. O yüzden biz Millî Eğitim Müdürlüğümüzle çok sıkı çalışıyoruz. Ama bir rehber öğretmenin bunu kendine görev edinmesi ve bununla alakalı bir takip etme sistemini hayata geçirecek -Millî Eğitim Bakanımız da herhâlde gelecek buraya- bir yeni modele ihtiyaç var gözüküyor; güvenli okul, güvenli aile, güvenli çocuk. Dolayısıyla bunun kendi içinde bir tündengelim bir de tüme gidim, bir mikrodan makroya bir de makrodan mikroya çalışma yönteminde özellikle yüksek riskli olan çocukların aile bazlı rehabilitasyonu çok hayati bir önem kazanmış durumda, benim çıkardığım sonuç. Vekilim, buna özel çalışmak lazım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok, çok teşekkür ediyoruz Sayın Vekilim.

Başka soru ve görüş talebi görmüyorum.

Ben kısaca bir teşekkür daha etmek isterim. En istifadeli toplantılarımızdan biri olduğunu düşünüyorum. Saha ziyaretimiz de o şekilde geçti. Bilimsel veriye dayanan, böyle kanıta dayalı politikaların işlerlik kazandığı, Gaziantep'te veriyi çok güzel kullanan, bilimsel çalışan bir Başkan var ve ekibini çok güzel kurmuş, neticelerini de gidip gözümüzle gördük.

Gaziantep'te biraz zamanımız kalınca Gaziantep savunmasını anlatan panoramik bir müze var, Sayın Başkanımız döneminde açılmış. Ben onu görünce şunu hissettim: Öncelikle, Amerika'da müzecilik çok iyidir, ben de orada gezerken hep derdim ki ya bu standartta müzelerimiz olsa, ne kadar güzel anlatıyor. Mesela Kızılderilileri anlatıyor, işte, uzayı anlatıyor vesaire. Gerçekten o standartta, hatta o standardın üzerine çıkmış bir müze. Fakat daha da ötesi, orada bir Kurtuluş destanının âdeta gidiyorsunuz, onun içine giriyorsunuz ve görüyorsunuz ki tarih tekrardan ibaretmiş. Bugün Gazze'de yaşanan ne varsa Gaziantep'imizde yaşanmış; açıklıkla imtihan edilmişler, kullanılmaması gereken yasaklı silahlar kullanılmış, abluka altına alınmışlar fakat muazzam bir destan yazılmış orada. Burada Gaziantep modelinin oluşmasında bu ruhun, bu kadim kültürün, orada yaşayan değerlerin ve o dayanışma ruhunun da çok etkin olduğunu söylemek gerekiyor. Hakikaten orada büyük bir dayanışma var, çok güzel bir diyalog ortamı var ve o koordinasyon toplantısında alınan kararlar derhâl aksiyona geçiyor, bir hayırsever ruh da var. Dolayısıyla burada Gaziantep'teki o kadim kültürü... Bazen bu küreselleşme ve dijitalleşme maalesef bir kültürel erozyona ve çürümeye de neden oldu ve bu küresel çürümeden bizim gençliğimiz de bizim kültürümüz de nasiplendi ne yazık ki. Dolayısıyla, bu kültürel değerleri, bu dayanışma ruhunu, bu erdemleri, bu ahlakı yaşatmak da çok önemli SSÇ meselesiyle mücadelede.

Ben tekrar tekrar teşekkür ediyorum Sayın Bakanım, ne iyi ettiniz de geldiniz, sağ olun var olun.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Sağ olun Başkanım, beni sabırla dinlediniz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Zevkle dinledik, heyecanla dinledik Sayın Bakanım; çok teşekkürler.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Panorama Müzesine ben Ziya Selçuk Bakanımızı götürdüğüm zaman dedi ki: "Belediyenin müzesi diye girdim, hep kafamda şu var: Herkes işini yapsın, belediye niye müze yapıyor? Ama çıkışta dedim ki beklentimin çok üstünde." Yedi yılımızı aldı. Anıtkabir'i yapan Rus ressamla çalıştık. Ben gerçekten bu Komisyon bittiğinde, güzel yasal düzenlemeler bittiğinde bir kültür gezisine de özellikle bekliyorum. 22 müze, 5 antik kent var; size bunların hepsini gezdirmekten de ziyadesiyle mutlu olacağız.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Bakanım, bir şey daha ilave etmek istiyorum. Siz başında dediniz ki: "Biz Kadına Şiddetle Mücadele Komisyonunda çalıştık." Size başkanlığı nasip olmuş, neticesinde de 6284 gibi gerçekten uluslararası normlarda bir kanunumuz olmuş, çok koruyucu, çok güzel bir kanunumuz. Bu Komisyonun da çıktısı inşallah müstakil bir çocuk paketi olacak.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - İnşallah.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Cumhurbaşkanımızın çok ehemmiyetle takip ettiği bir mesele, Sayın Bakanlarımızın çok ehemmiyet verdiği bir mesele ve kamu vicdanının da çok sabırsızlıkla beklediği bir çerçeve; inşallah biz de bunda muvaffak oluruz.

Çok teşekkür ediyoruz katkılarınız için.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI FATMA ŞAHİN - Ben çok teşekkür ederim. Bize dair ne varsa da biz Komisyonun emrindeyiz her zaman.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sağ olun.

Komisyon toplantımızı kapatıyoruz arkadaşlar, sağ olun.

Kapanma Saati: 16.21